Schooljournaal

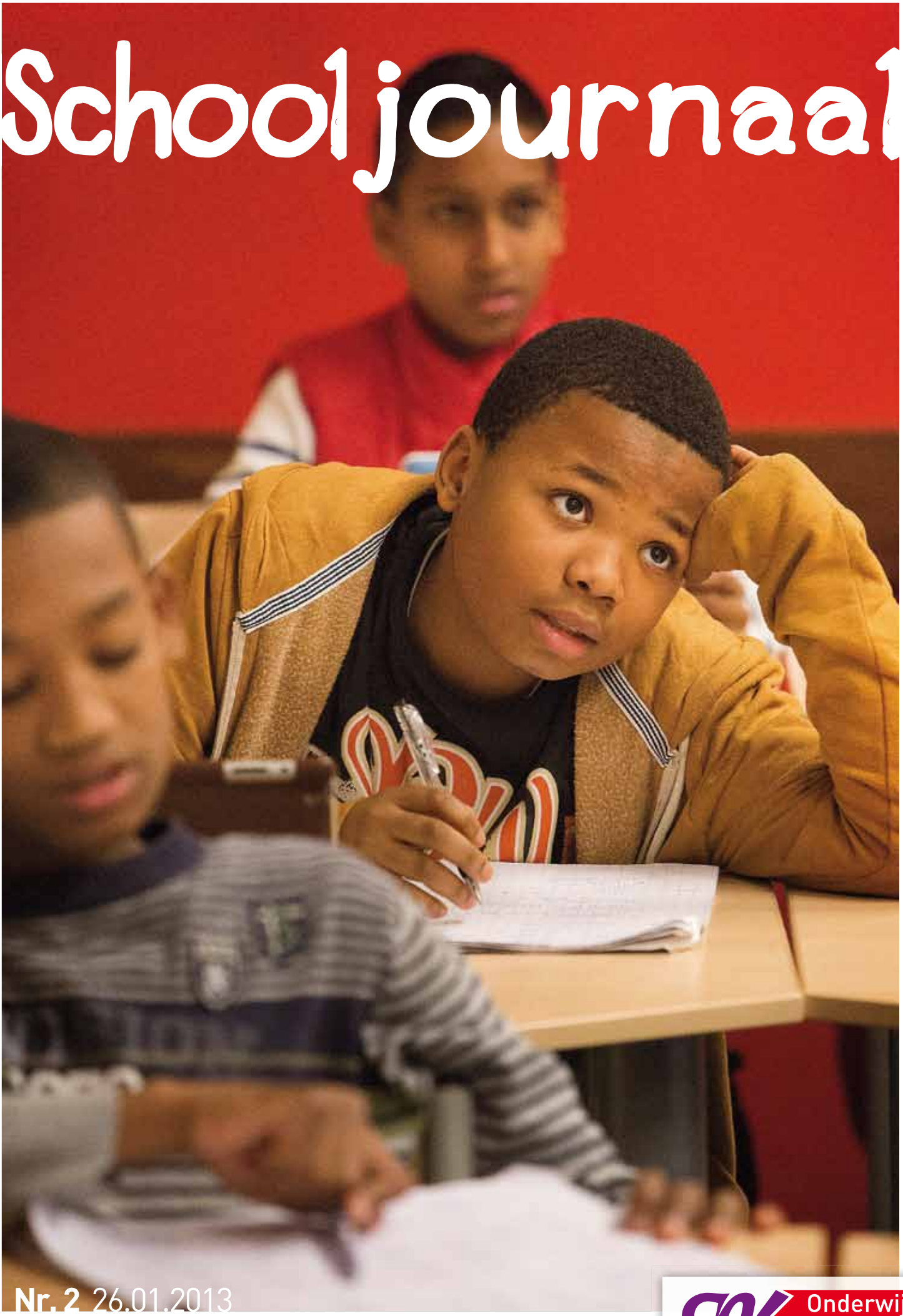

Nr. 2 26.01.2013

Onderwijs

Brieven

Wilt u uw mening geven?
U kunt een brief van maximaal 200 woorden mailen naar schooljournaal@cnvo.nl. De redactie behoudt zich het recht voor om inzendingen niet te plaatsen of in te korten.

Cynische column

Een column hoort scherp te zijn, maar de laatste van Liesbeth Hermans over beleidsplannen vind ik echt te cynisch en contra-productief. Natuurlijk kun je je soms ergeren aan bureaucratie en het middel kan het doel gaan overwoekeren, maar beleidsplannen hebben als het goed is toch de functie van vergroting van de transparantie van het schoolsysteem, vermindering van autoritair bestuur, versterking van gezamenlijk overleg en besluitvorming. Zij zijn een middel om elkaar aan gemaakte afspraken te houden en samen vorm te geven aan de toekomst. Beoordeel beleidsplannen op het functioneren ervan en maak je daar sterk voor!

Harbert Booij

Functiemix aanpassen

Met verbazing heb ik het commentaar gelezen van waarnemend voorzitter Patrick Banis op het loopbaanonderzoek van *Schooljournaal* in het nummer van 8 december. Banis zei geschrokken te zijn van het onderzoek waaruit blijkt dat er veel onvrede is over loopbaanmogelijkheden in het onderwijs. Ik niet. Hij vindt dat we echt werk moeten maken van goed personeelsbeleid. Ik ook. Alleen zullen wij van mening verschillen over het begrip 'goed'. Daarna volgt een redenering die ik niet kan volgen. Eerst zegt de bestuurder het niet vreemd te vinden dat twintig procent van de respondenten een baan buiten het onderwijs wil. Dat gebeurt in ieder gezond (!) bedrijf, zegt hij. Toch zegt hij twee zinnen daarna dat het percentage hoog is en dat dat komt door een gebrek aan loopbaanmogelijkheden. Goed personeelsbeleid kan het percentage omlaag brengen, vervolgt hij. Ik vind het onderzoek niet opzienbarend.
Misschien dat het construct van de functiemix (ontstaan aan het brein van vakbonden) niet past in de realiteit van de dagelijkse praktijk. Het Fullanriaanse principe van 'doen waar het kan en nalaten waar het niet kan' is blijkbaar onbespreekbaar, net als 'de verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in de organisatie leggen'. Aanpassing van de functiemix zou een zegen betekenen voor vele scholen, maar toegeven dat het wellicht anders had gemoeten is erg moeilijk en de overheid zou zo maar miljoenen van de functiemix kunnen terughalen en dat willen we niet, toch?

Chris Lindhout, Nijverdal

Naschrift

Het is zo dat in ieder bedrijf mensen vertrekken naar elders. De huidige functie past niet meer bij de eigen behoeften. Dit kan zijn in taakinhoud of bijvoorbeeld in financiële beloning. In het primair onderwijs is dit percentage hoog te noemen. Het is een gegeven dat de mogelijkheden om carrière te maken niet zo groot zijn omdat in het algemeen het aantal functies op een school gering is. Er zijn leerkrachten, een directeur, soms een adjunct-directeur, soms onderwijsassistenten en een conciërge. Met behulp van de functiemix is getracht om binnen het beroep van leerkracht ook loopbaanmogelijkheden te bieden. Van een functie LA kan een leerkracht doorgroeien naar LB en mogelijkerwijs zelfs naar LC. De eis is gesteld dat er wel voor de helft of meer van de 930 lesuren per schooljaar (deeltijders naar rato) lesgegeven wordt. Om het doel daadwerkelijk te bereiken, zijn er percentages afgesproken. Dit moet resulteren in 40% benoemingen in schaal LB op 1 augustus 2014 op bestuursniveau in het primair onderwijs. Een schaal die past bij het beroep van leerkracht. CNV Onderwijs deelt uw mening dat een goed personeelsbeleid meer inhoudt dan enkel en alleen loopbaanmogelijkheden. Het vormt echter wel een onderdeel.

Afdeling Beleid CNV Onderwijs

colofon

Schooljournaal is een uitgave van CNV Onderwijs **Oplage:** 55.000 exemplaren **Redactieadres** Postbus 2510, 3500 GM Utrecht, tel. (030) 751 10 03 **E-mail** schooljournaal@cnvo.nl **Hoofdredacteur** Helen J. van den Berg **Redactie** Edwin van Baarle, Josine Putter (stagiair), Ciska de Graaff (eindred.), Peter Magnée (eindred.) **Secretariaat** Jobien Goldberg **Medewerkers** Jan Bijstra, Maaike de Bruijn, Hilbert van der Duim, Manon de Groot, Liesbeth Hermans, Beatrice Keunen, Tessa Klooster, Josephine Krikke, Marloes Oelen, Mijke Pelgrim, Petra Pronk, Marian Vullers **Omslagfoto** Mirjam van der Hoek **Basisontwerp en opmaak** FIZZ reclame + communicatie, Meppel **Druk** Ten Brink, Meppel **Abonnementen** € 150,– per jaar. **Personeels- en zakenadvertenties** Advertenties opgeven bij Bureau Van Vliet BV t.a.v. Jenny Duindam of Sharon de Vries, e-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort. Tel. (023) 571 47 45, fax (023) 571 76 80. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur (gegarandeerde plaatsing wanneer gemeld maandag voor 16.30 uur). Prijzen vanaf € 106,– excl. BTW.

INHOUD

6 **'Er zijn best wat spanningen tussen ouders en scholen'** SCP-onderzoek naar ouderbetrokkenheid

9 **'Onderwijs niet vier jaar afschepen met nullijn'** Nieuwjaarsrede nieuwe voorzitter CNV Onderwijs

10 **'Goed om terug te gaan naar de menselijke maat'** Rotterdamse roc's keren terug naar de oorsprong

14 **'Wij willen mensen helpen naar een drugsvrij bestaan'** Blowverbod op Amsterdamse scholen

16 **'Gymuren zouden heilig moeten zijn'** Positieve invloed van sporten op leerprestaties

18 **'Als je zelf geen actie onderneemt, gebeurt er gewoon niets'** Over het al dan niet vieren van een 40-jarig jubileum

24 **'Waarom hebben we dit niet op de middelbare school geleerd?'** Scholieren krijgen training in effectief leren

26 **'Wij hebben geleerd kritisch naar het onderwijs te kijken'** Academische leraren stromen het basisonderwijs in

34 **'Er is geen standaard oplossing'** Wanneer mogen scholen ingrijpen bij een slechte thuissituatie?

RUBRIEKEN

2 Brieven
6 Journaal
7 Wat was
8 Dagboek van een startende docent
20 Werk en recht
21 Vraag antwoord MR
22 Cursussen
23 Column Jan Bijstra
28 Webbedingetjes
29 Column Mijke Pelgrim
30 Agenda
32 Berichten
33 Bezig voor de bond
39 Contactgegevens CNV Onderwijs
40 Jouw partner

FOTO HENRIËTTE GUEST

Zo erg als in Engeland waar duizenden scholen dichtbleven als gevolg van hevige sneeuwval was het niet. Maar echt winter was het wel de afgelopen twee weken. Goed voor sneeuwpret op menig schoolplein.

Dáág nullijn, hallo waardering!

CNV Onderwijs wil met een petitie pleiten voor het einde van de nullijn in 2014. Na jaren wordt het tijd dat onderwijspersoneel er salaris bij krijgt. Daarom worden onderwijsprofessionals opgeroepen de petitie zelf te ondertekenen en zoveel mogelijk collega's op de hoogte te brengen van het bestaan van de petitie. Op *www.jestaatnietinje1tje.nl* staat meer informatie. Al vier jaar wordt het salaris van werknemers in het (primair) onderwijs niet verhoogd. In 2010, 2011, 2012 én in 2013 staan de onderwijskrachten daar op de nullijn. Ook andere onderwijssectoren hebben er al jaren niets bijgekregen en verdienen beter. Aangezien het leven wel veel duurder is geworden, betekent dit eigenlijk een forse achteruitgang en koopkrachtverlies. Bovendien is het onderwijs de enige sector die al zo lang op 'nul' staat. Daarom wil CNV Onderwijs een einde van de nullijn in 2014 voor het hele onderwijs en dit door middel van een petitie aan de politiek duidelijk maken.

Voorzitter Helen van den Berg benadrukt het belang van meer waardering. 'De overheid vraagt veel van de mensen in de school. Sluipende bezuinigingen hebben leraren en ondersteuners hun baan gekost. Degenen die hun baan konden behouden krijgen te maken met grotere klassen en door passend onderwijs komen er meer zorgleerlingen in die grote klassen. Dit heeft een enorm effect op de toch al hoge werkdruk. De aantrekkelijkheid van het beroep komt steeds meer onder druk te staan. Daarom mag het kabinet er geen gewoonte van maken om de nullijn te continueren. Daar spreekt absoluut geen waardering uit richting onderwijsprofessionals. Ik roep leraren, onderwijs ondersteunend personeel en schoolleiders op om met zoveel mogelijk collega's de petitie te ondertekenen.' **MvO**

'Stammenstrijd verwacht in mbo-land'

'Leonard Geluk houdt vast aan de grote roc-paraplu, om van elkaar te profiteren. Maar ik voorspel je, er gaat zich een stammenstrijd ontwikkelen in mbo-land.' Dat zegt Harm Beertema, Tweede Kamerlid voor de PVV en tevens onderwijswoordvoerder, in reactie op het voornemen van de Rotterdamse mbo-instellingen, Roc Zadkine en Albeda College, om de handen ineen te slaan. De scholen onderzoeken de mogelijkheid op te gaan in acht zelfstandige mbo-vakcolleges, voor onder meer techniek, ict en zorg. In het verhaal daarover verderop in dit blad pleit Geluk, bestuursvoorzitter van Roc Midden-Nederland, juist voor kleinschaligheid onder de vlag van een groter roc. Beertema, groot voorstander van die kleinschaligheid van het vroegere mbo, is juist kritisch over de omvang van veel roc's. 'Er zal wel een soort schisma komen in de MBO Raad. We zitten nog aan het begin maar we gaan nog gekke dingen zien en voorzitter Jan van Zijl zal het nog moeilijk krijgen dat in goede banen te leiden. Maar ik hoop op welwillendheid en dat betrokken partijen inzien dat het alleen maar voordelen heeft voor de studenten. Want daar moet het in eerste en laatste instantie omgaan. Studenten, ouders en bedrijven zijn hier alleen maar bij gebaat, dat weet ik absoluut zeker.' Van Zijl moet een beetje lachen om de woorden van Beertema: 'Er is immers geen stammenstrijd. Zowel in Rotterdam als in Utrecht en in vele andere regio's kiezen scholen een vergelijkbare aanpak om toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. Instellingen bieden onderwijs aan op een voor studenten én bedrijfsleven herkenbare wijze. Ze maken daarbij eigen keuzes en dat is logisch bezien vanuit de grote regionale verschillen die er nu eenmaal ook zijn. Dus geen koekoek één zang, maar mooie en gewenste diversiteit.' **PM**

(Zie ook pagina 10 t/m 13)

Regels ja, maar straf voor het eigen kind nee

Illustratie: Marisa Beretta

Ouders verwachten dat de school van hun kinderen duidelijke regels hanteert. Maar wanneer een leraar hun eigen kind straf geeft, is die steun voor een streng beleid een stuk minder vanzelfsprekend. Dat blijkt uit een onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) naar betrokkenheid van ouders bij het onderwijs van hun kinderen, gepresenteerd op een conferentie op 14 januari. De meerderheid van de ouders is het eens met stellingen als 'Goede leerresultaten van het kind zijn alleen mogelijk als ouders en school samenwerken' en 'Ouders en school moeten samenwerken om spijbelen en ander probleemgedrag te voorkomen'. Ook vinden ouders dat zij de school moeten steunen bij het handhaven van regels op school. De stelling 'Ouders moeten de leerkracht steunen als hun kind straf krijgt op school' krijgt opvallend minder ja-stemmen. De meerderheid van de ouders is er niet voor dat de school de ouders mag aanspreken op de opvoeding. Overigens zijn de meeste ouders tevreden over de mate waarin de school hen bij het onderwijs betrekt: in het basis- en voortgezet onderwijs is 15 procent ontevreden, in het mbo is dat veertig procent. Op de conferentie zei SCP-directeur Paul Schnabel: 'Er zijn best wat spanningen tussen ouders en scholen en onduidelijkheid over wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft.' Staatssecretaris Sander Dekker trok een miljoen euro uit voor onderzoek naar geschikte methodes om het beste uit de relatie tussen ouders en school te halen, want zo zei hij: 'Ouderbetrokkenheid kun je leren.' **CdG**

Kijk ook eens op Facebook - Ouders en School Samen.

JOURNAAL

- Toen minister Plasterk (Binnenlandse Zaken) in *De Telegraaf* ouders opriep hun kinderen op te voeden, waren de rapen gaar. Op internet kreeg hij de wind van voren: 'Ik voed mijn kinderen op als soldaten en als ze groot zijn trekken ze ten strijde tegen politici die geen respect verdienen' en tientallen nog minder frisse reacties.
- De respectloosheid van de reacties is al bijna genoeg reden om Plasterk groot gelijk te geven. Maar buiten dat, wie kan er tegen zijn dat ouders hun kinderen moeten opvoeden? En moeten leren dat agressie tegen bijvoorbeeld grensrechters, ambulance- en onderwijspersoneel gewoon niet kan.
- Ouders spreken soms met twee monden, blijkt uit een onderzoek van het SCP. Ze vinden het goed dat een school regels stelt, maar zodra hun eigen kind straf krijgt, zijn ze daar minder blij mee. Hoezo opvoeden?

Ciska de Graaff

Onderhandelaars-akkoord cao primair onderwijs

Vorige week donderdag zijn CNV Onderwijs, de andere bonden en werkgeversorganisatie PO-Raad, tot een onderhandelaarsakkoord gekomen om de huidige cao primair onderwijs aan te passen aan nieuwe wet- en regelgeving. Hierbij moet worden gedacht aan aanpassingen in verband met het opschuiven van de AOW-pensioengerechtigde leeftijd. Deze onderhandelingen gingen uitsluitend over de secundaire arbeidsvoorwaarden en niet over de loonontwikkeling. Afgesproken is dat deze nieuwe cao-po geldt voor het gehele jaar 2013 en dat partijen dit jaar gebruiken om te komen tot een inhoudelijk vernieuwde cao-po in 2014. CNV Onderwijs en de andere overlegpartijen treden nu in overleg met hun achterbannen over het bereikte onderhandelaarsakkoord. Na 6 februari volgt nadere informatie over de resultaten hiervan.

LEDENADMINISTRATIE **VRAAGT BEGRIP**

De ledenadministratie van CNV Onderwijs heeft in de eerste helft van januari zoveel mutaties ontvangen, dat de verwerking daarvan enige tijd gaat kosten. Ze doet haar uiterste best om alles zo snel mogelijk aan te passen in de administratie en vraagt uw begrip en geduld als u geen reactie hebt ontvangen op een vraag of uw mutatie nog niet verwerkt is.

LOOPBAANEVENT **6 MAART**

Hoe verder met je loopbaan en je professionalisering? Op woensdag 6 maart kun je daar antwoord op krijgen op het loopbaanevent van CNV Onderwijs (14.45-19.15 uur in Zalencentrum Den Hommel in Utrecht). Je kunt je oriënteren op opleidingsmogelijkheden, krijg informatie over de Lerarenbeurs en het Lerarenregister, kunt workshops volgen en speeddaten met diverse opleiders. Meer info: *www.cnvo.nl/loopbaanevent*.

Wat was!

15 januari: Het aantal jongeren dat zonder diploma stopt met school is het afgelopen jaar weer gedaald. In het schooljaar 2011/2012 verlieten 36.250 leerlingen in het voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs hun opleiding voordat ze die hadden afgemaakt. Dat is 2,7 procent van de totale populatie van 1,3 miljoen leerlingen. Het aantal schoolverlaters daalde met 2.350 ten opzichte van het schooljaar ervoor. (Bron: *NRC Handelsblad*)

17 januari: Leerlingen die moeite hebben met vakken als wiskunde, Nederlands en geschiedenis kunnen op het internet steeds vaker terecht voor gratis hulp. Er staan veel filmpjes online waarin leraren uitleg geven over allerlei schoolvakken. (Bron: *Metro*)

18 januari: Door een vlinderbom raken op het schoolplein van basisschool De Vliermeent in Den Haag drie kinderen gewond. Rond een uur gooien onbekenden het illegale vuurwerk over de schutting tussen de spelende kinderen. Geen van hen loopt blijvend letsel op. (Bron: *Omroep West*)

19 januari: Een wiskundeleraar uit Heemstede wordt veroordeeld tot een boete van € 5.500,-. De man had op zijn eigen website links gezet naar digitale kopieën van pagina's uit leerboeken van schoolboekenuitgevers Thieme Meulenhoff en Noordhoff. Volgens de rechter heeft hij geen auteursrecht geschonden, omdat het duidelijk is wie de bladzijden op internet heeft gezet. Maar door te linken was de wiskundeleraar gebruikers behulpzaam bij het ophalen van illegaal aangeboden bestanden. (Bron: *Het Parool*)

21 januari: Er komen schoollessen over de haven van Rotterdam. Dat is nodig omdat er de komende jaren duizenden vacatures vrijkomen. Er ontstaat vooral een grote vraag naar technisch geschoold personeel. De lessen zijn een initiatief van de gemeente Rotterdam en de belangenvereniging voor havenbedrijven. Werken in de haven is onder jongeren niet populair. Het wordt vaak gezien als vies en zwaar werk. (Bron: *Reformatorisch Dagblad*)

Dagboek van een startende docent

Mariam Zanzan

Als beginnend docent zul je te maken krijgen met ordeproblemen. Op de opleiding doe je kennis op en leer je hoe je kennis kunt overbrengen. Je leert geen vaardigheden om bijvoorbeeld orde te houden. Dit is iets wat je zelf moet leren in de praktijk, naast de bruikbare tips die je van medestudenten krijgt. Maar zelfs dat is niet genoeg. Wij zijn allemaal individuen en wat bij de een heel goed helpt, kan bij de andere averechts werken. Ik kan bijvoorbeeld leerlingen een tik op het achterhoofd geven, als zij door mijn uitleg heen praten, en zij stil moeten zijn. Dat werkt voor mij, maar het kan heel slecht uitpakken bij een collega. Mijn valkuil in het begin was dat ik aardig gevonden wilde worden. Ik liet heel veel dingen toe, die eigenlijk bestraft moesten worden. Een leerling uit 4vmbo heeft toen geschreven: 'Juf Zanzan moet strenger worden. Vooral met vmbo-leerlingen, anders krijgt ze hoofdpijn'. Ik heb toen heel snel de conclusie getrokken dat leerlingen gebaat zijn

Foto: Evert Elzinga

bij een strengere docent, ook al laten ze merken dat zij dat niet willen. Als je orde wilt houden is streng zijn uiteraard niet voldoende. Orde, zo vind ik, gaat ook gedeeltelijk gepaard met de band die je hebt met de groep. Na heel wat geëxperimenteer heb ik ervaren dat vanaf het begin consequent zijn de basis vormt voor goed klassenmanagement. Bied structuur en wees respectvol en rechtvaardig.

WEEKENDSCHOOL AL VIJFTIEN JAAR SUCCES

Leerlingen komen al vijftien jaar op de IMC Weekendschool, maar er is geen reken- of taalboekje te vinden. Vorige week zondag bezocht Onderwijsminister Jet Bussemaker de school vanwege het jubileum. Inmiddels zijn er negen weekendscholen verspreid over het land. Elke zondag krijgen 10- tot 13-jarigen een gastles over een ander beroep. Bedenker is Heleen Terwijnen, die het in 1998 opviel dat kinderen van 10 jaar nog vol nieuwsgierigheid en ambitie naar de wereld kijken, maar dat ze drie jaar later in een motivatiedip belanden. Tegenover het ANP zegt ze: 'We laten ze daarom de wereld zien door de ogen van vakmensen. Zo leren ze zichzelf en de wereld kennen en blijven ze gemotiveerd.' In modules van vier weken volgen de kinderen vakken met academische namen als geneeskunde, recht en sterrenkunde. De gastdocenten zijn niet allemaal academisch geschoold. 'Bij geneeskunde geven artsen les, maar ook ambulancebroeders en kraamverzorgsters', aldus de initiatiefneemster. Volgens haar moeten de kinderen zo leren dat ze ook met een laag schooldiploma in die branche aan het werk kunnen. In totaal volgen negenhonderd leerlingen in Nederland het driejarig traject. Van hen lukt het 750 om de eindstreep te halen. Terwijnen: 'Als ze op hun tiende beginnen, kunnen ze niet overzien dat het best lang en intensief is om drie jaar lang elke zondag naar school te gaan. Maar ze zijn dan nog razend enthousiast, dus dat proberen we vast te houden.'

‘Onderwijs niet vier jaar afschepen met nullijn’

Leden en collega’s van CNV Onderwijs en onderwijsorganisaties namen 14 januari afscheid van bestuurslid Patrick Banis. De nieuwe voorzitter Helen van den Berg sloot af met een nieuwjaarsrede.
De sprekers waren eensluidend over het karakter van Banis: ‘Patrick is iemand die heel duidelijk is. Het maakt hem niet uit of de minister of de bisschop tegenover hem staat. Hij is zacht op de relatie en hard op de inhoud en het resultaat. Als extra wapen heeft hij daarbij de beschikking over een bulderende lach, heel innemend en aanstekelijk.’ Mark Oortwijn, voorzitter van de Sectorraad Primair Onderwijs: ‘Het belangrijkste dat hij heeft gedaan, is de strijd tegen de bezuinigingen op passend onderwijs, met als hoogtepunten de manifestatie in Nieuwegein en de staking in de Amsterdam ArenA. Als afscheidscadeau geef ik hem een 7-puntenplan over passend onderwijs dat wij ook naar de minister hebben gestuurd. De P staat voor passend onderwijs, de A voor andere tijden, de T voor toekomstgericht, de R voor relaties, de I voor ict, de C voor cao en de K voor kindcentra. Patrick is een man die goed is in het leggen en behouden van relaties. Misschien iets te goed, want hierdoor is CNV Onderwijs hem helaas kwijt geraakt.’
Helen van den Berg riep op tot meer waardering voor de professionals in het onderwijs en het einde van de nullijn. ‘Jeroen en Jetze hebben goud gewonnen voor Nederland op de Internationale Wiskunde Olympiade. Ik hoorde premier Rutte in gedachte al zeggen bij de huldiging: “Voor u, de hardwerkende leraren van deze scholieren, heb ik iets moois. U krijgt nog een jaar de nullijn.” Ik wil dat de klas wordt teruggegeven aan de leraar. Dat vraagt mensen om het beste in zichzelf naar boven te brengen. Het vraagt honderd procent inzet. Het vraagt jonge ambitieuze mensen te kiezen voor het mooiste vak. Dan moet je die mensen niet vier jaar afschepen met een nullijn.’ **JP**

Foto’s: Marieke Dufour

Helen van den Berg bedankt Patrick Banis voor zijn inzet.

Mark Oortwijn roemde Banis’ strijd tegen de bezuinigingen op passend onderwijs.

Rotterdamse roc's terug naar de basis

Mbo-vakcolleges **mts en meao**

Roc Zadkine en het Albeda College, jaarlijks samen goed voor de opleiding aan 40.000 studenten, slaan de handen ineen. Doel is zonder fusie te komen tot zo'n acht zogenaamde Mbo Colleges voor onder meer techniek, ict en zorg. Zadkine-voorlichter Poort: 'Het onderwijs en alles daar omheen is zo complex geworden dat het in Rijnmond beter is zaken meer herkenbaar, eenvoudiger en volgens een plattere structuur te organiseren.'

WERKGELEGENHEIDSGARANTIE

'Hartstikke goed om terug te gaan naar de menselijke maat, en de verantwoordelijkheid weer bij de verschillende scholen te leggen', zegt Joany Krijt, bestuurder van CNV Onderwijs. 'Op veel roc's leek het doel, kwalitatief goed onderwijs, uit het oog verloren. Daarom ben ik blij met de terugkeer naar herkenbare eenheden.' Hoewel het wordt ontkend, vreest Krijt voor een fusie in Rotterdam. 'Dat houdt risico's in voor het zittende personeel. Mensen gaan uit dienst en worden weer in dienst genomen onder andere, mogelijk minder goede secundaire arbeidsvoorwaarden. Bij een reorganisatie is er sowieso altijd kans op een mismatch tussen wat je als school nodig hebt en wat er aan personeel in huis is. Hou de zaak transparant en kom zo snel mogelijk met een werkgelegenheidsgarantie als gedwongen ontslagen niet aan de orde zijn.'

'Eerst Doekle Terpstra die op Hogeschool InHolland hts en heao wil herinvoeren en nu dit plan van Roc Zadkine en het Albeda College. Het jaar had voor mij niet beter kunnen beginnen. De onderwijsrevolutie begint in Rotterdam, zei ik al gekscherend tegen een collega.' PVV-Tweede Kamerlid en onderwijswoordvoerder namens die partij, Harm Beertema, klinkt blij en opgelucht dat de beide mbo-reuzen uit de havenstad hun opleidingen willen samenvoegen tot zo'n acht vakcolleges voor onder meer techniek, economie, zorg en ict. 'Ik heb zo'n 35 jaar lesgegeven op het Albeda College en haar rechtsvoorgangers en heb aan den lijve ervaren hoe een eenvoudige streekschool voor beroepsbegeleidende vorming, met een fantastisch onderwijskundig en didactisch klimaat, opging in een kille onderwijsmoloch. Wat mij betreft kan niet duidelijker worden aangetoond dat

doen tijden van **herleven**

Foto: Arie Kievit

de roc-vorming compleet is mislukt. Jammer alleen, dat een goed functionerend mbo-stelsel, dat uitstekende vakmensen afleverde, voor een groot deel verloren is gegaan. Het was een prachtige emancipatiemachine voor arbeiderskinderen, die via de lange omweg uiteindelijk in de middenklasse terecht kwamen. De onzalige gedachte van competentiegericht onderwijs gaan we in de nieuwe instituten niet meer terugzien. Dat is alleen maar winst. Maar ik hoop wel dat is geleerd van fouten uit het verleden. De vakcolleges worden eigenstandige instituten, met allemaal een eigen, nieuwe leiding. Neem managers aan met onderwijs in hun hart en ga alsjeblieft niet meer in zee met het type bestuurder dat heel veel verstand heeft van kartelvorming en vastgoed.'

LIQUIDITEITSPROBLEEM

Robbert Poort, voorlichter van Roc Zadkine wil de roc-vorming zeker niet mislukt noemen. 'Heel grote roc's doen het prima, een aantal kleinere zijn in de problemen. De schaal zegt niet altijd alles. Wat ons hier in Rotterdam opbreekt is dat we ons niet snel genoeg kunnen aanpassen aan de veranderde omstandigheden en onderwijsbehoeften in de regio. Voor Zadkine gold bovendien dat we sneller hadden moeten ingrijpen om het aantal vierkante meters en medewerkers in balans te brengen met de sterk teruggelopen

inkomsten en opdrachten.' Volgens Poort zijn de financiële problemen bij Zadkine, waardoor in november werd aangekondigd dat 150 voltijdbanen zouden verdwijnen, bovenop de 275 banen die de afgelopen twee jaar zijn geschrapt, niet leidend bij de plannen met het Albeda College voor een toekomstbestendig mbo. 'We hebben ons liquiditeitsprobleem opgelost en kijken in overleg met het ministerie van Onderwijs al kritisch naar ons gebouwenbezit. Wat nu speelt is dat het onderwijs, en alles wat daarbij komt kijken, te complex is geworden voor beide instellingen om naast elkaar aan te blijven bieden en goed op elkaar af te stemmen. Het lijkt beter om vergelijkbare opleidingen samen te voegen en zaken eenvoudiger en volgens een plattere structuur te organiseren. In de huidige vorm zijn we niet meer in staat bepaalde opleidingen in stand te houden, met de investeringen die daarvoor nodig zijn.'

BEZUINIGING

Efficiëntere inzet van middelen, doelmatigheid, herkenbaarheid, samenwerken, uitwisselen van opleidingen, elkaar niet beconcurreren en zorgen voor opleidingen met voldoende omvang. Zo luidt de opdracht in het regeerakkoord tussen PvdA en VVD voor het mbo. Minister Bussemaker van Onderwijs moet op die manier komen tot een bezuiniging van 60 miljoen in 2017 tot uiteindelijk 120 miljoen structureel.

GEEN ONTSLAGEN

De roep uit de politiek om een meer menselijke maat speelde volgens Poort geen doorslaggevende rol in wat nu op tafel ligt. 'De schaalgrootte is niet de katalysator. We gaan wel terug naar een kleinere setting, maar niet naar de tijd van voor de roc-vorming toen er wel honderd mbo-instellingen in deze regio waren. Geen romantiek van de (te) kleine mts, we hebben het straks nog altijd over eenheden van duizenden leerlingen.' Poort verwacht wel dat de betrokkenheid van studenten, medewerkers en werkgevers straks groter is dan 'in een wat abstractere organisatie, waar het soms moeilijk is te ontdekken waar je moet zijn en met wie je in gesprek moet. Het doel is te streven naar acht verzelfstandigde mbo-colleges, zoals bijvoorbeeld een Techniekcollege Rijnmond.' Ontslagen zijn daarbij in deze fase niet aan de orde. 'Ook voor ons geldt dat werknemers in principe het werk volgen..'

Volgens Poort zijn de eerste reacties van het bedrijfsleven positief. 'We krijgen nu zelfs van ondernemers, voorzitters van brancheverenigingen en directeuren van bedrijven hulp aangeboden om dit te realiseren, zodat hun wensen beter aansluiten op het aanbod van de op te richten Mbo Colleges. Wij verwachten dat het binnen drie tot vijf jaar is te realiseren.'

WATER AAN DE LIPPEN

Regionale opleidingencentra en hun evenknie, de agrarische opleidingencentra, ontstonden halverwege de jaren negentig in opdracht van toenmalig PvdA-minister van Onderwijs, Jo Ritzen. De in 1996 aangenomen Wet educatie en beroepsonderwijs verplichtte alle middelbare beroepsopleidingen - mts (techniek), meao (economisch en administratief) en mdgo (detailhandel en zorg), inclusief leerlingwezen en volwasseneneducatie - op te gaan in grotere eenheden. Vanaf het begin was er kritiek op de vaak megalomane instellingen, waar sommige bestuurders zich koning waanden in een zelf gecreëerde wereld van vastgoed en ongebreidelde groei. Vooral na de introductie van marktwerking op educatie en inburgering in 2004 kwamen de eerste roc's in problemen, omdat het aantal cursisten in de jaren daarna ver achterbleef bij de begrote aantallen. Dit, omdat gemeenten voor goedkopere commerciële aanbieders kozen. Het leidde zo'n vier jaar geleden tot de eerste ontslagrondes op een aantal instellingen in de grote steden. De in november aangekondigde reorganisatie bij Roc Zadkine, is mede een gevolg van de omzetdaling bij Educatie en het grotendeels dichtdraaien van de subsidiekraan door de gemeente Rotterdam.

Inmiddels zijn er nog 41 mbo-instellingen, waarvan er een aantal de afgelopen jaren door mismanagement het water tot aan de lippen zag stijgen.

ROC-BURCHTEN

Wat de roc's ook parten speelde was dat het een allegaartje was van zorgleerlingen op niveau 1, tot potentiële hbo'ers op niveau 4 en ouderen in het volwassenenonderwijs. Ook was de politiek wispelturig. Waar Ritzen efficiënt georganiseerde vakopleidingen in gedachten had, ging het onder staatssecretaris, en later minister Van Bijsterveldt (CDA) richting competentiegericht onderwijs, omdat dat beter aan zou sluiten op de wensen van het bedrijfsleven. Maar ook dat is verdeeld: een deel wil goed opgeleide vakmensen, waarna de specialisatie binnen het bedrijf plaatsvindt. Andere werkgevers willen studenten die na hun opleiding meteen inzetbaar zijn.

De roc-burchten werden bovendien synoniem voor de uit het oog verloren menselijke maat. Het CDA pleitte vorig jaar in haar verkiezingsprogramma voor kleinschalige vakgerichte opleidingen. Sommige roc's willen niet meer geassocieerd worden met het negatieve imago. Zo heet Roc Eindhoven sinds begin dit haar Summa College. Reden is ook, zo staat op de website, dat

Foto: Arie Kievit

veel mensen niet weten dat de school een zelfstandige organisatie is. 'Zij menen dat we deel uitmaken van een grote, landelijke roc-keten.'

TELEURGESTELD

'Ik vind het positief dat de handen ineen worden geslagen en de concurrentie uitgebannen. Dat is met name goed voor de sectoren die kwetsbaar zijn, zoals de techniek', meent bestuursvoorzitter van Roc van Midden-Nederland, Leonard Geluk. 'Ik vind sowieso dat het mbo te veel hinder ondervindt van concurrentie. Wij hebben een soortgelijke situatie in Utrecht, met Mbo Utrecht, de opvolger van Roc ASA uit de inboedel van Onderwijsgroep Amarantis. Vorig jaar hebben we tijdelijk bewindvoerder Marcel Wintels aangeboden om te kiezen voor fusie/defusie. We komen bij elkaar en splitsen weer op per regio zonder concurrentiebeding. Zowel Wintels als minister Van Bijsterveldt wilde daar niets van weten. De minister vanuit het argument dat het goed is dat er iets te kiezen valt. Wintels gaf de voorkeur aan de opsplitsvariant. Ik ben daar nog steeds teleurgesteld over. Ik vind het absurd dat we beiden onze moeilijk overeind te houden opleidingen krampachtig in leven houden, zoals bij techniek, en daarin geen samenwerking kunnen realiseren. Ik hoop dat door Rotterdam weer wordt gekeken naar een betere oplossing voor Utrecht. Wellicht dat minister Bussemaker hier positiever tegenover staat.'

BESTAANSRECHT

De oud-CDA-wethouder van Onderwijs in Rotterdam ziet twee nadelen in het Zadkine/Albeda-model. 'Ik vrees toch voor concurrentie in de toekomst. Ook met acht mbo-colleges hou je raakvlakken. Onze opleiding Evenementen bijvoorbeeld heeft nogal wat met sport en facilitaire dienstverlening te maken. Je ziet nu ook veel crossovers in techniek en zorg. Waar breng je dat onder?' Geluk kiest liever voor de oplossing van 'zijn' Roc van Midden-Nederland. 'Door een grotere organisatie kun je opleidingen die kwetsbaar zijn ondersteunen. Daarbij hebben we al enige jaren geleden gekozen voor kleinschaligheid met twaalf colleges. Studenten merken niet dat ze op een roc zitten. Ze krijgen les op het sportcollege met 700 leerlingen, of het beautycollege met 600 leerlingen. Verder hebben we nogal gesneden in het management en zijn we bezig gebouwen af te stoten. Ik wil aantonen dat het roc wel bestaansrecht heeft. De charme van een kleine mts kan nog steeds. Maar wel in een nieuwe stijl, profiterend van het schaalvoordeel van het roc. Mbo-scholen waren vroeger herkenbaar, met een eigen sfeer, een eigen karakter en een goede relatie met bedrijven. Die positieve elementen zie ik weer terug bij onze kleinschalige colleges.'

Peter Magnée

Per 1 januari blowverbod op Amsterdamse scholen

‘Word je voor de derde keer betrapt, **moet je van school’**

Blowen is sinds een paar weken verboden op alle middelbare en mbo-scholen in Amsterdam. Burgemeester Eberhard van der Laan kwam tot dit besluit omdat hij wil dat een schoolplein een veilige plek is voor alle leerlingen. Als er toch iemand wordt betrapt, volgt een gepaste straf.

Twee jaar geleden is er een vergelijkbaar verbod ingegaan in Rotterdam. Binnen een straal van 250 meter rond de roc’s in de havenstad mag niet worden geblowd. Als er toch jongeren zijn die worden gesnapt, krijgen zij een straf opgelegd. Wie achttien jaar of ouder is, krijgt een boete van zestig euro aan zijn broek als hij hasj of wiet rookt rond de school. Minderjarige leerlingen worden doorverwezen naar Bureau Halt. Deze straffen worden nu ook opgelegd aan leerlingen in Amsterdam als zij worden betrapt.
Op de roc’s komt het regelmatig voor dat studenten blowen, vertelt Janneke Toet, pr-medewerker op het Roc van Amsterdam. ‘Degene die wij hierop betrappen, straffen wij. De straf die ze krijgen, is bij elke locatie anders. Ik weet dat het bij één locatie regel is dat je wordt geschorst bij de eerste twee keren dat je wordt betrapt. Als je een derde keer met een joint in je handen staat, word je echt van school gestuurd. Blowen is sowieso verboden bij ons en daar worden ze dan ook op aangesproken, maar het gebeurt zo nu en dan. Dat is heel vervelend. Dat dit verbod er nu is, is een steuntje in de rug en dat kunnen we altijd gebruiken.’

ALTERNATIEVE STRAF

Op het Roc van Amsterdam hebben ze nog geen incidenten gehad sinds het verbod is ingegaan. ‘Wij hebben dus nog niet hoeven ingrijpen. De straffen die erop staan, vinden wij goed. De alternatieve straf die opgelegd kan worden, zoals verplicht afkicken, zal bij ons denk ik niet snel van toepassing zijn. Wij hebben leerlingen nog nooit meerdere malen betrapt op het gebruik van drugs’, sluit Toet af.
Op de middelbare scholen hebben ze minder last van blowende jongeren, volgens Fadoua Zaghdoud, woordvoerder van Scholengroep Voortgezet Onderwijs van Amsterdam (VOvA). ‘Bij ons zitten er voornamelijk leerlingen tussen de elf en zestien jaar oud in de schoolbanken. Die komen niet snel in aanraking met drugs vanwege hun jonge leeftijd. Op de bovenbouw van havo

Foto: Bouman GGZ/Harry Kuiper

Het kortetermijngeheugen neemt af door het gebruik van cannabis.

en vwo zitten wel oudere leerlingen, maar ook daar zien we weinig blowende leerlingen.' In het afgelopen jaar zijn er, voor zover Zaghdoud weet, geen jongeren geweest die op een van de scholen van de scholengroep zijn gesnapt met een joint in hun bezit. 'Een verbod staat al in onze schoolregels. Worden er toch leerlingen betrapt, dan is dit gemeentelijk blowverbod zeker een ondersteuning voor de school. Wij vinden het goed dat externe hulp wordt aangeboden om de leerlingen aan te pakken die deze regels overtreden.'

EXPERIMENTEREN

Volgens Daan van Gouwe, wetenschappelijk medewerker op de afdeling Drug Monitoring van het Trimbos-instituut, gebruiken niet veel leerlingen op jonge leeftijd al drugs. Oudere leerlingen komen ze wel vaker tegen. 'Een minderheid van de jongeren die drugs gebruikt, raakt verslaafd. De meeste jongeren experimenteren er alleen mee. We zien wel dat het gebruik van drugs een relatie heeft met het opleidingsniveau. Bij jongeren met een lagere opleiding is de kans groter op gebruik. We krijgen veel vragen van jongeren die willen weten wat ze wel en wat ze niet kunnen gebruiken aan drugs. Of ze willen weten hoelang het aantoonbaar is, omdat ze bijvoorbeeld langs een militaire keuring moeten. Maar er bellen ook docenten op die denken dat een leerling verslaafd is en vragen wat ze dan moeten doen. Als een leerling al een verslaving heeft, adviseren wij om hulp te gaan zoeken. Wij verwijzen door naar de huisarts of een jongerenprogramma van de verslavingszorg. Op deze manier willen wij mensen helpen naar een drugsvrij bestaan.'

KORTETERMIJNGEHEUGEN

Of een blowverbod zin heeft op een school, hangt ervan af, vindt Van Gouwe. 'Bij veel scholen geldt al een rookverbod. Het zou gek zijn als je daar dan wel mag blowen. Eigenlijk is er geen reden om het blowen toe te staan op scholen. Het kortetermijngeheugen neemt af door het gebruik van cannabis. Als een leerling stoned in de schoolbanken zit, neemt hij minder stof tot zich dan als hij er nuchter zit. In die zin is het heel logisch dat er een verbod wordt ingesteld.' Van Gouwe raadt scholen aan om veel informatie over alcohol en drugs te geven aan leerlingen. 'Wij hebben een preventieproject voor medewerkers op de scholen. *De gezonde school en genotmiddelen* informeert onder andere over hoe je gebruik van alcohol of drugs kunt signaleren bij leerlingen en hoe er dan mee moet worden omgegaan. Scholen kunnen informatie bij ons aanvragen. Wij geven dan voorlichtingen en presentaties over alcohol, roken en drugs. De scholen moeten er misschien wel jaarlijks bij stilstaan. En dat moet beginnen op de middelbare school als leerlingen een jaar of vijftien zijn. Het onderwerp moet bespreekbaar worden gemaakt en eigenlijk moet dat zo blijven.'

Josine Putter

Neuropsycholoog vindt sporten goed voor leerprestaties

‘Ik zie alleen maar voor scholen’

‘Vooral in het speciaal onderwijs vergroot sporten de bewegingsvaardigheid van leerlingen en daarmee ook hun fitheid. Dat komt de reken-, taal-, en leesprestaties van deze leerlingen, vaak met een IQ van onder de tachtig, ten goede. Er moet daarom meer tijd worden geïnvesteerd in gymnastiek.’

‘Leerlingen met een intellectuele beperking moeten hun bewegingsvaardigheden beter en vaker trainen. Het kan hun leerprestaties verbeteren.’ Neuropsycholoog aan de Vrije Universiteit in Amsterdam, Pieter Jelle Vuijk, die onlangs promoveerde op een proefschrift over dit onderwerp, kan daarover niet duidelijk genoeg zijn.

‘Laten we vooral niet bezuinigen op de gymuren. Eigenlijk zouden die heilig moeten zijn. Vooral in het basisonderwijs hebben scholen weinig belang bij gym, juist omdat ze worden afgerekend op de Citoscores van hun leerlingen. Voorop staat dat kinderen leren lezen, terwijl gymlessen de Citoscore misschien wel positief

Foto: Evert Elzinga

Pieter Jelle Vuijk: Geeft op de VU zelf het goede voorbeeld door altijd de trap te nemen.

voordelen

zouden kunnen beïnvloeden. Net als mijn proefschrift wijst onderzoek van bewegingswetenschappers in het buitenland uit: sporten is goed. Het geeft een betere doorbloeding van de hersenen, wat weer goed is voor de ontwikkeling van het brein. Zo is bijvoorbeeld bekend dat na het sporten de aandacht verbetert. Ik pleit daarom eerder voor uitbreiding van het aantal gymuren, omdat leerlingen er baat bij hebben.'

MOTORISCHE PROBLEMEN

Al te stellig wil Vuijk niet zijn in zijn uitspraken. 'Dat past niet bij mijn onderzoek waarin ik geen oorzaak-gevolg onderzocht tussen bewegingsvaardigheden en het vermogen te leren. Om dat te doen moet je een interventie doen met twee groepen kinderen, waarbij je de ene groep meer laat sporten dan de andere groep. Die opdracht had ik niet. Wel onderzocht ik de samenhang tussen beide domeinen. Oftewel: ik bekeek tijdens momentopnames of er verbanden zijn tussen het niveau van de bewegingsdomeinen en de relatie met rekenen, lezen en spellen.'

Hij komt in zijn proefschrift tot de volgende conclusies. Tachtig procent van de leerlingen in het speciaal onderwijs met een IQ tussen de 50-70 heeft motorische problemen. Van de leerlingen met een IQ tussen de 70-85 heeft zestig procent hiermee te maken. Vervolgens noemt Vuijk een groep kinderen met leerproblemen, leerlingen met een IQ van 80 en hoger. Daarvan heeft vijftig procent een vorm van motorische problematiek. 'Het lijkt afgezet tegen de twee andere groepen minder hoog, maar het is nog steeds een fors aantal. Heb je het over de leerlingen in het regulier onderwijs dan heeft 85 procent geen bewegingsproblemen, de overige vijftien procent heeft het in beperkte tot heftige mate.'

Binnen het speciaal onderwijs vallen de meeste leerlingen uit op fijne motorische vaardigheden en in iets mindere mate op balvaardigheden en balans. Volgens Vuijk zegt dat iets over de integriteit van hun brein. 'Dat disfunctioneren is gecorreleerd aan schoolse vaardigheden. Dat zie je sterk bij leerlingen met adhd, het foetaal alcoholsyndroom of een vorm van autisme zoals pdd-nos. Vallen zij uit op de fijne motoriek dan voorspelt dat in hoge mate de ontwikkeling van hun cognitie.'

VAARDIGHEDEN

Door het Universitair Medisch Centrum Groningen, waar Vuijk promoveerde, werd hem gevraagd onderzoek te doen onder in totaal 500 leerlingen in het regulier en speciaal basisonderwijs. 'Bij het UMCG wordt veel onderzoek gedaan naar de invloed van beweging op schoolse vaardigheden. Vanuit de leerlingvolgsystemen op de scholen die meededen, hadden we daarom al gegevens voorhanden. Daarop haakte ik met mijn onderzoek aan met vragen als: Wat zijn op basis van de Cito-scores van deze leerlingen de leerachterstanden bij lezen, spellen en rekenen? Hoe functioneren ze bij bewegingstaken met betrekking tot de fijne motoriek, balans en balvaardigheid?'

De kinderen van de reguliere basisscholen kregen een andere motorische en neuropsychologische taak. Zij werden onderzocht op vaardigheden als rennen, hinkelen en huppelen en op gooien, vangen, schieten. Daarbij werd de kwaliteit beoordeeld – hoe goed voert de leerling de beweging uit - en niet de kwantiteit, waarbij wordt gekeken hoe snel een taak wordt volbracht.

Waarom deze andere taken binnen het reguliere basisonderwijs? Vuijk: 'Gemiddeld laat de leerlingpopulatie van de basisscholen in Nederland vijf procent motorische problematiek zien. Kijk je alleen naar het speciaal onderwijs dan ligt dat gemiddelde veel hoger. Dat betekent dat wanneer we dezelfde motorische taken in het reguliere onderwijs zouden gebruiken, we te weinig spreiding van de resultaten zouden krijgen.'

OBESITAS

De bewegingwetenschapper hoopt dat zijn onderzoek bijdraagt aan een toename van sport- en gymnastiekactiviteiten onder basisschoolleerlingen. Hij is tevreden dat nogal wat onderwijsorganisaties zijn promotieonderzoek opvroegen. 'Persoonlijk zie ik alleen maar voordelen in sporten en gymnastieklessen op scholen. Bewegen is goed voor de cognitie. Maar dat niet alleen. Je hebt het over sociale interactie, over minder achter het beeldscherm zitten. En het heeft invloed op obesitas. De schrik in de VS is de zwaarlijvigheid van kinderen. Die waait langzaam over naar Europa. Sporten en bewegen gaat dat tegen. Als wij met onze onderzoeken bijdragen aan een positieve lifestyleverandering bij leerlingen... top!''

Beatrice Keunen

40 jaar in het gevierd of

‘Herkenbaar, hartverwarmend en soms zelfs therapeutisch’. Zo omschrijft Kees Kooijman (62) de reacties die hij kreeg op zijn oproep in *Schooljournaal* 19 van 2012. Hij vroeg mensen die 40 jaar werkzaam zijn in het onderwijs te vertellen hoe daar al dan niet aandacht aan is besteed. Er stroomden in korte tijd zo’n veertig reacties binnen, positief en negatief.

Illustratie: Susi Bikle

onderwijs: genegeerd?

'Mijn zwager is door het dorp gereden op een open kar toen hij 40 jaar in het onderwijs zat', vertelt Kooijman lachend. 'Mijn eigen jubileum verliep grotendeels in stilte omdat ik destijds ziek was en op de valreep die 40 jaar nog haalde. Het maakte mij wel nieuwsgierig naar andere ervaringen.' In *Schooljournaal* 19 stond een brief van Kooijman met daarin de oproep hem te mailen/schrijven: *Welke folkloristische, streekgebonden activiteiten zijn er uit de kast gehaald? Bent u ook op een kar door het dorp gereden? Taart bij de koffie? Etentje met de collega's? Of hoe sneu: is er geen aandacht aan besteed? Heeft u overigens de wettelijke bonus ontvangen voor 40 jaar in overheidsdienst? Heeft dat veel moeite gekost of werd het netjes op uw rekening gestort?*

OPENHARTIG

Kooijman werkte als groepsleerkracht in het basisonderwijs, eerst in Brabant, daarna in Leusden. Hij stak zijn ziel en zaligheid in natuur- en milieueducatie, realiseerde een kinderboerderij naast de school, een schooltuin en vele milieuprojecten, en won daar zelfs prijzen mee. Later stortte hij zich op het thema (wereld)burgerschap, ook voor zijn master Leren en Innoveren. Door ziekte viel hij uiteindelijk uit, op de valreep de 40 jaar halend. 'Op mijn oproep kwamen zo'n veertig mails en brieven binnen', vertelt Kooijman. 'Het maakt kennelijk veel los bij de collega's. Vooral de openhartigheid heeft me geraakt. Ik heb het ervaren als herkenbaar, hartverwarmend en soms zelfs therapeutisch.' Het werd Kooijman in elk geval duidelijk dat het ontvangen van de gratificatie (een bruto maandsalaris netto uitgekeerd, red.) vooral afhangt van eigen initiatief. Iemand schreef: 'Als je zelf geen actie onderneemt, gebeurt er gewoon niets.' Een persoon wacht zelfs al sinds augustus 2012 op de gratificatie.

CABRIO-RONDRIT

'Ik was er al bang voor: de festiviteiten varieerden van niets tot een uitbundigheid die haar weerga niet kent', lacht Kooijman. 'Om maar met de uitbundigheid te beginnen: de open kar waar het feestvarken op rondgereden wordt, ben ik niet tegengekomen. Maar wel een rondrit in een cabrio, een drie uur durende receptie met 600 mensen, een tocht in een 40 jaar oude Volkswagenbus langs alle scholen waar werd lesgegeven, complete door collega's gemaakte draaiboeken, films met persiflages, muzikale uitspattingen, etentjes, taarten etcetera. En dan de activiteiten met de kinderen: meerdere bussen om met de kids naar speeltuinen en voorstellingen te gaan, balkonscenes, erehagen van leerlingen, goochelshows, noem maar op. En niet te vergeten de onvermijdelijke bloemen, cadeaus – tot zelfs een ballonvaart aan toe! – en herinneringsboeken. Het viel me op dat er nogal wat kunst werd gemaakt als tastbare herinnering.' Kooijman zucht: 'Je werkt met kinderen of niet natuurlijk. Dat je dit allemaal na 40 jaar mag overkomen!'

MAAIVELD

Zelf trof Kooijman het niet zo geweldig, 'en anderen ook niet, zo lees ik in de reacties', vertelt hij. 'Daar vooral onbegrip en gemis aan waardering vanuit Inspectie, directie en management. Iemand schreef: "Ze werken niet in het belang van het onderwijs, maar proberen alleen te voldoen aan bureaucratische regels." Ik vind het opvallend dat vooral de mensen die hun kop boven het maaiveld uitsteken niet het jubileum krijgen dat ze hebben verdiend. Er waren reacties van mensen die echt op een niet te filmen manier zijn neergesabeld.'

PASSIE

Ook keken de mensen terug op 40 jaar onderwijsloopbaan. Een paar opmerkingen van de respondenten: 'Kleuters moeten steeds meer kunnen. Mag een kind nog kind zijn?' 'Waar is de rust gebleven waarin kinderen zich kunnen ontwikkelen?' Kooijman: 'Veel collega's noemen de dictatuur van het Cito. Er worden zelfs leraren op non-actief gezet omdat ze niet de gewenste Cito-scores halen. Onbestaanbaar! Gelukkig waren er ook reacties van collega's die al veertig jaar met veel plezier hun vak uitoefenen. En velen sluiten hun verhaal af met uitspraken over de schoonheid van en passie voor het vak. Ik zou echt alle managers en inspecteurs willen oproepen de arrogante opstelling te laten varen en te luisteren naar de mensen in het veld. Geef de onderwijsgevenden de ruimte om plezier te kunnen beleven aan dit prachtige vak. En politiek en samenleving: wees zuinig op het onderwijzend personeel en potentieel van dit land!'

Ciska de Graaff

Werk & Recht

Wat betekent dit voor het netto inkomen van AOW-ontvangers?

Gepensioneerden met AOW worden vooral geconfronteerd met een 3,9 procentpunt hogere heffing in de eerste schijf. Verder blijven zij de ZVW-bijdrage betalen, die omhoog gaat van 5 naar 5,65 procent. Daar staat de verhoging van de ouderenkorting met € 270,-, introductie van een ouderenkorting van € 150,- voor hogere inkomens, verhoging van de algemene heffingskorting met € 100,- en verlaging van de ZVW-bijdrage over de AOW met 1,45 procentpunt tegenover. Alles bij elkaar genomen (en na verrekening van de inkomstenbelasting) resulteert dit in een maximaal netto nadeel van bijna 1,8 procent over pensioen en AOW samen. Dit strookt met de *maximaal een kleine 2 procent*, die in de vorige Werk&Recht stond vermeld.

En voor nog niet AOW-gerechtigden?

In de vorige Werk&Recht is verzuimd de koopkrachtsituatie toe te lichten van de ontvangers van een ABP-uitkering die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt. Voor hen kan het netto nadeel veel forser oplopen tot in een enkel geval ongeveer 5,2 procent. Dat komt neer op een koopkrachtdaling van ruim 8 procent. Deze groep wordt geconfronteerd met een verlaging van de algemene heffingskorting met € 32,- en profiteert niet van meer ouderenkorting en verlaging van de ZVW-bijdrage over de AOW. Wel is voor hen een tijdelijke extra heffingskorting van toepassing van 1 procent van de uitkering met een maximum van € 182,-. Maar deze biedt onvoldoende compensatie. Groot nadeel treft vooral de mensen met fpu of vervroegd pensioen. Wie een arbeidsongeschiktheidsuitkering van ABP heeft, ontvangt daarnaast een WAO- of WIA-uitkering. Het netto-nadeel over het totaal is dan veel gematigder.

CNV en het AOW-gat: geen rechtszaak wel overleg

De bonden van het CNV voeren geen juridische procedure tegen de verhoging van de AOW-leeftijd voor leden die al voor dit jaar uit het arbeidsproces waren getreden. Vanwege de politieke voorgeschiedenis lijkt het via de rechter afdwingen van verbeteringen niet de juiste weg. In plaats daarvan wil het CNV in het overleg met het nieuwe kabinet over een *sociale agenda* goede afspraken hierover maken. VVD en PvdA hebben weliswaar zelf al een overbruggingsregeling aangekondigd, maar willen deze alleen laten gelden bij een laag inkomen en met een partner- en vermogenstoets. Dat zal de meeste leden die nu al met fpu of keuzepensioen zijn geen soelaas kunnen bieden. Het CNV wil daarom een sluitende overgangsregeling.

Netto ABP pensioen fors lager

Onlangs zocht de Pensioenfederatie de publiciteit met de aankondiging van *tot meer dan 5 procent* lagere netto pensioenen in januari. ABP ging daar nog over heen met netto-verlagingen van *5 tot 7 procent*. De werkelijkheid is erg, maar deze dramatische berichten verdienen enige nuancering. In 2013 wordt er een zeer complex geheel van fiscale wijzigingen doorgevoerd. Voor een belangrijk deel hangen deze samen met de Wet Uniformering Loonbegrip (WUL). Kern van deze wet is dat de belaste werkgeversvergoeding van de ZVW-bijdrage van de loonstrook verdwijnt en het tarief van de eerste belastingschijf omhoog gaat. Met daarnaast een breed scala aan compenserende maatregelen. Deze operatie is in de loop van 2012 verknoopt geraakt met andere trajecten: de Kunduz-bezuinigingen, besluitvorming van het vorige kabinet rond de koopkracht en het nieuwe regeerakkoord. Alle veranderingen samen leiden tot forse koopkrachteffecten van in een enkel geval meer dan 10 procent plus of min. De politiek heeft deze spreiding acceptabel gevonden. Het CNV heeft er herhaaldelijk op gewezen dat de maatregelen oneerlijk uitpakken. Helaas zonder voldoende resultaat.

VRAAG:

Wat verandert er door passend onderwijs rond medezeggenschap?

ANTWOORD:

Met de komst van passend onderwijs gaat er ook wat veranderen in de medezeggenschap. Als uiterlijk 1 november samenwerkingsverbanden zijn ontstaan, moet ook de medezeggenschap zijn 'meegegroeid'. Want ook besluiten die genomen worden op het niveau van het samenwerkingsverband vallen onder de medezeggenschap van personeel en ouders. Hiervoor komt ook een nieuw orgaan: de ondersteuningsplanraad.
Eén belangrijk punt willen we er nu alvast uitlichten. De Wet medezeggenschap op scholen (WMS) geeft aan dat voor het aangaan, verbreken of belangrijk wijzigen van een duurzame samenwerking met een andere instelling het bevoegd gezag (schoolbestuur) voorafgaand advies moet vragen aan de (G)MR (artikel 11d WMS). Nou hoeft een schoolbestuur natuurlijk de (G)MR niet te vragen of het zich mag aansluiten bij een samenwerkingsverband. Dat moet gewoon. En over de inhoud van het ondersteuningsplan zal later de ondersteuningsplanraad inspraak krijgen.
Over een aantal zaken moet op korte termijn beslist worden. Zaken die bovendien ook niet in het ondersteuningsplan worden geregeld. Bijvoorbeeld de rechtsvorm van het samenwerkingsverband, de omvang en samenstelling van het bestuur van het samenwerkingsverband, de manier waarop het samenwerkingsverband omgaat met denominatie/ identiteit wat betreft de toelating en leerlingen. Maar ook of er een ondersteuningscoördinator aangesteld moet worden, met of zonder mandaat. Dit zijn onderwerpen die wel degelijk belangrijk zijn en verstrekkende en langdurige gevolgen kunnen hebben. Daarom moet hierop medezeggenschap van toepassing zijn. CNV Onderwijs heeft, met andere organisaties, fel betoogd dat deze zaken vallen onder artikel 11d van de WMS en dus ter advisering aan de (G)MR moeten worden voorgelegd. Lange tijd werd dit ontkent door het ministerie van Onderwijs en de werkgeversorganisaties. Gelukkig hebben we die inmiddels weten te overtuigen.

Momenteel wordt door alle landelijke organisaties gewerkt aan een plan om de veranderingen in de medezeggenschap goed voor te bereiden en te implementeren. Er is daarvoor een Projectgroep passend onderwijs in het leven geroepen, die een aantal zaken voor de scholen en besturen gaat voorbereiden, zoals reglementen voor de ondersteuningsplanraad (OPR), checklisten, model en handreikingen. Zodra deze gereed zijn, worden deze gratis aangeboden op een aparte site die dit Project laat ontwikkelen. Ook kunt u daar tegen die tijd terecht met al uw vragen over de structuur van medezeggenschap, nu de OPR zijn intrede zal doen. Dit project krijgt de naam: Steunpunt medezeggenschap passend onderwijs. Medezeggenschapsraden, directeuren en bestuurders kunnen daar hun vragen stellen over de inrichting van medezeggenschap in het kader van passend onderwijs. Het steunpunt zal tevens voorlichtingen en trainingen op maat aanbieden aan besturen en/of (G)MR'en die dat wensen. Het is op dit moment nog niet bekend wanneer het Steunpunt 'de lucht in gaat'. Bent u nieuwsgierig geworden? Het Steunpunt medezeggenschap passend onderwijs staat op de NOT, hal 8, standnummer E037.

RECHTSPOSITIE

Leden van CNV Onderwijs kunnen voor rechtspositionele vragen mailen met belangenbehartiging@cnvo.nl of bellen met (030) 751 10 03.
Zij kunnen (uitsluitend op afspraak) ook gebruikmaken van de regionale spreekuren. Aanmelding en toezending van noodzakelijke stukken kan tot acht werkdagen voorafgaand aan het spreekuur via bovenstaand mailadres of per telefoon (030) 751 18 20.
Als de stukken niet tijdig zijn ontvangen of als er slechts één aanmelding is kan een andere afspraak worden gemaakt.

OVERZICHT REGIOSPREEKUREN

donderdag	24 januari	Rotterdam
dinsdag	5 februari	Roermond
maandag	11 februari	Utrecht
dinsdag	12 februari	Assen
donderdag	14 februari	Den Bosch
donderdag	14 februari	Apeldoorn
donderdag	28 februari	Rotterdam

Cursussen

Timemanagement

In het onderwijs is timemanagement essentieel. Heeft uw dag standaard te weinig uren? Heeft u moeite met prioriteiten stellen? Heeft u moeite met 'nee' zeggen? Kunt u geen balans vinden tussen de wensen van uw leerlingen, ouders, school en thuis? In deze cursus krijgt u inzicht in de manier waarop u met uw tijd omgaat en alternatieven hoe dat beter kan.

Foto: Tjarda 't Hart

Praktische informatie
De duur van de training bestaat uit drie dagdelen (een hele dag, gevolgd door een terugkommiddag). Kosten: €295,- (leden) €590,- (niet-leden). Plaats: CNV-gebouw, Tiberdreef 4, Utrecht. Starters (die lid zijn van CNV Onderwijs) kunnen aan deze cursus deelnemen tegen gereduceerd tarief: € 245,-. Data: 6 maart en terugkommidag 17 april. Kijk voor meer informatie op *www.cnvo.nl/academie*. Vragen? Neem contact op met CNV Onderwijs Academie, tel. (030) 751 17 47 of stuur een e-mail naar scholing@cnvo.nl.

In de cursus Timemanagement
- krijgt u inzicht in uw eigen timemanagement
- krijgt u inzicht in uw waarden met betrekking tot uw werk
- leert u de gevolgen van tijdnood herkennen
- ontvangt u tips en adviezen van collegacursisten
- krijgt u concrete handvatten aangereikt voor het maken van keuzes
- ontdekt u wat uw organisatorische kwaliteiten en ontwikkelpunten zijn

'In de cursus maken deelnemers eerst een analyse van hun eigen tijdsbesteding. Daarbij gaan ze op zoek naar grote tijdverbruikers en de momenten in het dagelijkse werk waarop veel tijd weglekt. Vervolgens leren we hoe ze door middel van planning meer grip en sturing krijgen op hun tijdbesteding', legt trainer/cursusleider Paola Pistone uit. 'Deelnemers gaan ook onderzoeken welke activiteiten in hun werk echt van belang zijn voor goed functioneren. Zaken zoals voorbereiding, planning en preventie, investeren in professionele ontwikkeling komen dan aan de orde. De cursisten leren vervolgens hoe ze hoge prioriteit aan deze activiteiten kunnen geven. Het is een manier waarmee ze in het dagelijks leven kunnen vermijden dat ze alleen met urgente, maar minder belangrijke zaken bezig zijn. Daarmee vermindert het gevoel van tijdsdruk.' Volgens Pistone ervaren deelnemers de cursus als waardevol omdat er inzicht ontstaat in de eigen keuze van tijdbesteding. Ook biedt het praktische handvatten om in de dagelijkse praktijk toe te passen. 'Ze vinden het vooral ook heel prettig om met vakgenoten over hun eigen tijdbesteding te praten. Deelnemers herkennen elkaars situatie en kunnen elkaars tips ook goed gebruiken.'

Uw partner in training en advies

COLUMN
Jan Bijstra

Jan Bijstra (56) is ontwikkelingspsycholoog en onderzoekscoördinator Regionaal Expertisecentrum Noord-Nederland 4

Foto: Henriëtte Guest

HET IS ONREDELIJK VAN LEERLINGEN TE VERWACHTEN DAT ZIJ EEN VAARDIGHEID AANLEREN DIE LERAREN NIET GOED BEHEERSEN.

Vakantie-Engels

Toen ik in de zestiger jaren op de basisschool (toen nog lagere school) zat, maakte Engels nog geen deel uit van het lesaanbod. Onder invloed van de opkomende popcultuur lieten we ons echter niet kennen en spraken we onbekommerd ons woordje Engels mee. Dikwijls fonetisch, maar dat mocht de pret niet drukken. Achteraf gezien leidde het soms tot hilarische vergissingen. Zo was zwager HW zeker van het bestaan van het liedje *I can tearner turner* (even hardop uitspreken en u hebt hem).

Maar de tijden veranderen. Sinds 1986 is Engels een verplicht vak in groep 7 en 8 en inmiddels zijn er steeds meer basisscholen die al in groep 1 en 2 met Engels beginnen: 25 in 2001 en momenteel rond de duizend. Een taal aanleren kost jonge kinderen volgens hoogleraar toegepaste taalwetenschap De Bot relatief weinig moeite, dus het is verstandig om dat te benutten. Toch zijn er mitsen en maren. Een belangrijke is het niveau waarop de leraar Engels spreekt. Een vertegenwoordiger van één van de academische basisscholen in het Noorden constateert in een krantenartikel dat Engelse les geven aan de lagere groepen een hoger niveau van taalbeheersing vraagt dan aan groep 7 en 8. Met "vakantie-Engels" kom je er niet, zo verwoordt zij het.

Ik zie hier een parallel met de ontwikkeling in het hbo dat studenten een stuk praktijkonderzoek moeten uitvoeren. Mijn ervaring is dat dat voor veel studenten nog een moeilijke klus is. Obstakel hierbij is dat degelijke ondersteuning door de docenten nog geen gemeengoed is, omdat veel docenten zelf niet over onderzoeksvaardigheden beschikken. Logisch, want het zat in vroeger jaren niet in het vakkenpakket en ondanks het groeiende aanbod van (interne en externe) bijscholing is de achterstand nog lang niet overal ingehaald.

Kortom: of het nu gaat om Engelse les aan kleuters of onderzoeksvaardigheden aan hbo-studenten, het lijkt mij onredelijk om van leerlingen/studenten te verwachten dat zij adequaat een vaardigheid aanleren wanneer leraren/docenten die zelf niet altijd goed beheersen. Werk aan de winkel dus voor de opleidingen.

Is met Engelse les aan groep 1 en 2 leerlingen ook gewaarborgd dat volgende generaties beter Engels gaan *spreken*? Dat vraag ik mij af. Om een taal goed te leren spreken, moet je het veel doen en onderhouden. De overgrote meerderheid van de mensen komt echter zelden in de gelegenheid dat er Engels moet worden gesproken. Daar helpt geen uurtje Engels per week aan, zelfs niet als daar al op vierjarige leeftijd mee wordt begonnen.

Tot slot nog dit: van mensen die het kunnen weten, begrijp ik dat China dé grootmacht van de toekomst is. Zou het dan niet verstandig zijn om op de basisschool alvast een begin te maken met het aanleren van de 56.000 Chinese lettertekens?

Dromen ontdekken **door effectief leren**

Meer aandacht voor het hoe en waarom zorgt ervoor dat leerlingen beter kunnen leren. Met dat motto trekt een groep jonge mensen door het land om leerlingen te trainen in effectief leren. En ook de leerkracht kan zijn kennis bijspijkeren.

Illustratie: Remind Learning

De beide oprichters van Remind Learning, links Florian Brunsting en rechts Casper Stubbé.

Toen Florian Brunsting en Casper Stubbé vier jaar geleden nog zelf studeerden, merkten ze dat ze moeite hadden met het onthouden en verwerken van de enorme hoeveelheid stof die ze voor tentamens in hun hoofd moesten stampen. Daarbij was Stubbé dyslectisch wat hem eveneens belemmerde in zijn leerproces. Samen gingen ze op zoek naar bestaande kennis over leren en motivatie. 'We waren verrast over hoeveel er bekend is over dit onderwerp. Dat was zo leuk en leerzaam, dat we het wilden delen', zegt Brunsting. Ze maakten een training voor vrienden en startten een studiegroep. 'Iedereen was enthousiast. En allemaal vroegen we ons af: waarom hebben we dit niet op de middelbare school geleerd?' Brunsting belde de mentor van zijn vroegere school en zo kwam het balletje aan het rollen. Ze mochten een training komen geven, die uitgroeide tot vast onderdeel van het lesprogramma. En inmiddels wordt de training op verschillende scholen gegeven, want er is ook een bedrijf gestart: Remind Learning.

Niet slim of dom

'De kern van ons verhaal is dat leerlingen zich moeten realiseren dat ze niet slim of dom worden geboren, maar dat ze daar zelf invloed op kunnen uitoefenen. Door de hersenen te trainen, kun je sneller verbindingen leggen waardoor ook het leren beter gaat', legt Brunsting uit. 'Leerlingen weten vaak niet hoe ze het beste kunnen leren. Ze weten niet dat er manieren zijn die beter werken dan het stampen van lijstjes in je hoofd. Onze hersenen verwerken informatie makkelijker als het op de juiste manier wordt aangeboden, en als je het herhaalt.' Wat die juiste manier is, moeten de leerlingen zelf gaan ontdekken. Tijdens een training van Remind Learning krijgen ze verschillende leertechnieken aangeboden (zie kader *Manieren om te leren*). De leerling moet dan zelf toetsen wat voor hem het beste werkt', zegt Brunsting. Belangrijk is ook de motivatie, want die ontbreekt bij veel leerlingen. 'Ze weten niet goed waarom ze hun best moeten doen, hebben geen duidelijk doel voor ogen. Wij leren ze nadenken over hun eigen toekomst. We vragen naar hun dromen, welke stappen ze moeten nemen om die dromen waar te maken. Intrinsieke motivatie is een belangrijke bron in effectief leren, het zorgt dat je beter je best doet en meer uit jezelf wilt halen. Door allerlei opdrachten stimuleren we leerlingen om uit te zoeken waar die motivatie ligt.'

Studenttrainers

De formule lijkt te werken, want het team van Remind Learning is aangevuld tot 18 studenttrainers die scholieren coachen in effec-

Foto: Evert Elzinga

Docenten van het Pascal College in Zaandam wordt bijgebracht hoe het leerproces in de hersenen werkt. Staand rechts Florian Brunsting.

tiever leren. 'Dit schooljaar hebben we ruim 2.500 leerlingen en leerkrachten getraind, verspreid over zo'n dertig scholen door heel Nederland', zegt Brunsting. De lesstof is inmiddels gebundeld in een boek, dat wordt gebruikt in trainingen en waarmee leerlingen of leerkrachten ook zelfstandig aan de slag kunnen. 'Het is voor scholieren natuurlijk ook veel leuker om tips te krijgen van een student, dan van een leraar', zegt studenttrainer André Duijkers gekscherend. Hij studeert communicatie- en informatiewetenschappen en had moeite met de overstap van de middelbare school naar de universiteit. 'Op de middelbare school leer je voor een tentamen 30 tot 40 pagina's, op de universiteit leer je een heel boek van minimaal 400 pagina's. En dan moet je zelf maar uitzoeken hoe je dat gaat aanpakken', vertelt hij. 'Tijdens de trainingen vertel ik over mijn eigen ervaringen. Ik maak scholieren duidelijk dat die overstap lastig is, maar geef ook aan dat zij nog even de tijd hebben om uit te vinden hoe ze kunnen leren.'

Hersenen benutten

En niet alleen de leerlingen worden getraind. Ook leerkrachten moeten aan de bak. 'Het is bij lang niet alle leerkrachten bekend hoe het leerproces werkt in de hersenen, hoe je op een goede manier kunt onthouden en wat bijvoorbeeld de relevantie is van voorbeelden', zegt Brunsting. Hij legt uit dat de linker hersenhelft veel wordt gebruikt bij schoolwerk: analytische vaardigheiden, taal, rekenen en rationeel nadenken. De rechter hersenhelft gebruik je om emoties te verwerken, verbanden te leggen, beelden te herkennen en de context te zien. 'Om je hersenen volledig te benutten, helpt het om allebei de kanten zoveel mogelijk aan te spreken. Dus niet alleen schrijven, maar ook kleur gebruiken. Niet alleen op details focussen, maar ook de grote lijnen uitleggen.' En omdat leerkrachten zelf niet zo vaak worden getoetst, moeten zij tijdens een training ook een toets maken zodat zij zelf ondervinden welk effect de leermanieren hebben. 'Het gaat er om dat je verschillende manieren van leren uitprobeert, zodat je erachter komt wat voor jou het beste werkt.'

Marloes Oelen

MANIEREN OM TE LEREN VOLGENS REMIND LEARNING

1. Gebruik geheugentechnieken waarmee de lesstof beter onthouden kan worden en van het korte termijngeheugen naar het lange termijngeheugen verplaatst kan worden.

2. Maak een mindmap waarmee je een afbeelding maakt van je gedachten op papier. Hierdoor begrijp en structureer je informatie beter door gebruik te maken van het associatieve vermogen van de hersenen.

3. Bij slim leren verbeter je de concentratie en discipline door na te denken over de invloed van de omgeving op het leren, door plannen en effectief gebruik maken van tijd.

4. Ga creatief denken en bedenk nieuwe, waardevolle ideeën. Het vermogen om creatief te denken en om te leren gaan met nieuwe situaties is een belangrijke vaardigheid voor zowel schoolwerk als de toekomst van de leerlingen.

5. Motivatie. Bedenk voordat je begint met leren waarom je dat gaat doen. Wanneer je weet waarvoor je leert wordt het makkelijker om te beginnen én je werk af te maken.

De diepgang academische

Het onderwijs moet er nog even aan wennen: de academisch geschoolde basisschoolleerkracht. Studenten van de Utrechtse Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO) zijn de primeur voor Nederland. Vlak vóór de zomervakantie van 2012 ontving de eerste lichting haar diploma.

Jan Willem Hengeveld (23) was een van de afgestudeerde academische basisschoolleraren. 'Ik kom zelf uit een onderwijsfamilie en uit mijn omgeving kreeg ik regelmatig de vraag of het ook niet iets voor mij zou zijn; voor de klas staan. Omdat ik niet zeker wist of het bij me zou passen, besloot ik op een school te gaan kijken. Daar heb ik een hele dag meegelopen. Ik wilde de pabo gaan doen, maar dat zou zonde zijn van mijn vwo-diploma. Dus toen de ALPO (Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs, EvB) van start ging, zag ik dat als de ideale mogelijkheid. Helaas werd ik in de selectieprocedure afgewezen. Ze vonden me niet assertief genoeg en ik had te weinig aantoonbare ervaring met kinderen. Uiteindelijk begon ik toch maar met de pabo. Een half jaar heb ik de opleiding gevolgd, maar ik vond er weinig uitdaging in. Veel opdrachten en colleges, maar ik miste de diepgang. Het probleem van de pabo is dat een groot deel van de studenten instroomt vanuit het mbo. En die hebben veel praktijkkennis en ervaring, maar weinig theoretische achtergrond. Met als gevolg dat er soms een heel college-uur werd gesproken over het vinden van de persoonsvorm in een zin.' Mede door zijn uitstekende cijfers kwam Hengeveld uiteindelijk toch terecht op de ALPO. 'Een verademing', noemt hij het. 'Er zat veel meer diepgang in de colleges. We gingen er aan de slag met uitdagende opdrachten. Op de pabo draait het erom wát je moet doen, op de ALPO wáárom je het moet doen.'

BEWIJZEN

Valerie Borgdorff (23) was al begonnen aan een studie Rechten ('Ik wilde altijd al kinderrechter worden'), toen ze in de krant een artikel las over de start van de ALPO. 'Toen dacht ik: daar komen allerlei dingen in samen die ik heel leuk vind. Zowel het werken met kinderen, het onderwijskundige, als ook het stukje beleid. Maar ook gewoon het dieper nadenken over het hoe en waarom van het onderwijs.' Tijdens de opleiding waardeerde Borgdorff vooral de combinatie tussen theorie en praktijk. 'Ik kan me bijvoorbeeld nog heel goed een vak herinneren waar allerlei professoren aan het woord kwamen over verschillende stoornissen die kinderen kunnen hebben. Dat was een heel theoretisch verhaal. Tegelijkertijd liep ik stage op een cluster 4-school waar ik direct in aanraking kwam met kinderen

Foto: Sijmen Hendriks

V.l.n.r.: Jan Willem Hengeveld, Juanita de Jong, Lisette Steenbakkers en Valerie Borgdorff tijdens hun diploma-uitreiking. Zij behoren tot de eerste groep academisch geschoolde basisschoolleerkrachten.

van de pabo

die een bepaalde diagnose hadden. Hoe ga je ermee om? Vind je medicatie wenselijk of juist niet? Je kennis kun je dan direct toepassen in de praktijk.'
Ook Lisette Steenbakkers (23) werd door een artikel geattendeerd op de ALPO. 'Ik had mijn vwo-diploma behaald en wilde altijd al naar de pabo. Toen las ik in de krant over deze nieuwe opleiding en bedacht me dat dit meer uitdaging bood voor vwo-leerlingen, door de toevoeging van onderwijskunde.' Eenmaal begonnen merkte Steenbakkers vooral bij de stages dat de ALPO een nieuwe opleiding was. 'Op de scholen wisten ze nog helemaal niet wat de academische pabo inhield. Voor hen waren wij allereerst natuurlijk stagiaires die nog het vak nog moesten leren. Maar wat wij nog meer binnen de school konden doen, dat was nog een beetje aftasten. De opleiding moet zich nog een beetje bewijzen. Het is allemaal vrij nieuw en ik kan me voorstellen dat dit voor heel veel leraren en directeuren nog even afwachten is. Daarom is het ook heel belangrijk dat we onszelf nu gaan bewijzen.'

TOEGEVOEGDE WAARDE

Juanita de Jong (22) die altijd al interesse in de pabo had gehad en in 6 vwo 'de ALPO zag langskomen' merkte ook dat het onderwijs aan hen moest wennen, maar: 'Ik vind het tweezijdig. De universiteit moest ook wennen aan de stage, de praktijk. De afstemming was in het begin nog lastig, waardoor opdrachten soms niet goed aansloten.' Ze ziet een duidelijke toegevoegde waarde voor academici in het onderwijs: 'Vanuit de opleiding hebben wij geleerd hoe je kritisch naar allerlei aspecten van het onderwijs kunt kijken. Bijvoorbeeld nieuwe lesmethodes, maar ook het adviseren over toetsprocessen of verbeteringstrajecten.'
De Jong werkt nu drie dagen als invaller in het basisonderwijs. Daarnaast is ze werkzaam in de buitenschoolse opvang. Over de toekomst zegt ze: 'Straks ga ik een aantal maanden op reis en wil dan na de zomervakantie starten met een master Onderwijskunde.'
Haar studiegenoot Steenbakkers wil eerst meer praktijkervaring opdoen. 'Ik werk nu sinds september als leerkracht van groep 5/6. Uiteindelijk hoop ik twee of drie dagen voor de klas te staan en de andere twee dagen binnen een schoolonderzoek te doen om het onderwijs te blijven ontwikkelen.'

FORMATIERUIMTE

Hengeveld, die momenteel een studie Onderwijspedagogiek volgt, ziet een soortgelijke taakverdeling voor zich. 'Bijvoorbeeld drie dagen voor de klas staan en de andere twee dagen kunnen we ons bezighouden met het vormgeven van onderwijs, onderzoeken uitvoeren of lesmateriaal ontwikkelen. Maar dan moet daar op een school wel ruimte voor zijn. Want het gaat natuurlijk ten koste van fte van anderen.' Borgdorff doet nu een master Onderwijskunde. Wat ze daarna gaat doen weet ze nog niet precies. 'Het liefst zou ik verschillende dingen willen combineren. Het hangt er ook heel erg vanaf wat je kunt betekenen voor een school. Misschien kan ik de eerste jaren als lerares meedraaien op een school, zonder dat er wezenlijk verschil is met andere onderwijsgevenden. Als ik voldoende ervaring heb opgebouwd, zou er bijvoorbeeld meer onderzoek in de functie kunnen komen. Ik denk dat er vanzelf een invulling zal ontstaan die bij onze achtergrond past.'

Edwin van Baarle

webbedingetjes

Stelling:

Er moet weer een aparte opleiding komen voor kleuterleerkrachten

Eens 75%

@ @ @ @ @ @ @ @

Oneens 25%

@ @ @

De webredactie van CNV Onderwijs plaatst regelmatig een poll op *www.cnvo.nl*. Hierboven de uitslag op de stelling die de afgelopen weken op de site stond. De komende weken vragen we uw mening over de uitspraak:

Als de economie aantrekt, overweeg ik een baan buiten het onderwijs te zoeken

Altijd op de hoogte van het laatste nieuws en interessante evenementen? Volg CNV Onderwijs dan ook op Facebook. Bijna zeshonderd betrokkenen bij het onderwijs gingen je al voor. Wil je mee discussiëren over de onderwerpen die in *Schooljournaal* staan? En trouwens ook over onderwerpen die niet in dit blad staan? Sluit je dan aan bij de LinkedIn-groep van *Schooljournaal* en praat mee over zaken als passend onderwijs, nullijn, gezag en handelingsplannen.

Getwitterd

Sander Dekker:

Met @Kinderombudsman en (ervarings) deskundigen pesten om tafel gezeten. Leerzaam, aangrijpend en inspirerend. Op naar gezamenlijke aanpak.

Volg Sander Dekker, staatssecretaris van Onderwijs, op Twitter: www.twitter.com/SanderDekker

Apenstaartjes

@ Het is dit jaar zestig jaar geleden dat het zuidwesten van Nederland werd getroffen door de Watersnoodramp. In Ouwerkerk bevindt zich een museum rond deze gebeurtenis. Op de website *www.watersnoodmuseum.nl* is meer informatie te vinden over de mogelijkheden om in het primair en voortgezet onderwijs aandacht aan deze ramp te schenken.

@ Wie in het speciaal onderwijs werkt en graag aandacht wil besteden aan Carnaval, kan terecht op *speciaalonderwijs.kennisnet.nl/lesmateriaal/thema/carnaval*. Ook rond andere feestdagen en thema's zijn hier lesideeën te vinden.

@ Op zoek naar een leuk voorleesverhaal voor in de klas? Op de kinderwebsite van het Wereld Natuur Fonds: *www.bamboeclub.nl/nl/fun/voorleesverhalen* wordt elke dag een nieuw verhaal geplaatst, met, hoe kan het ook anders, een dier in de hoofdrol.

COLUMN
Mijke Pelgrim

DE TRANEN HADDEN ZWARTE RIVIERTJES VAN MASCARA ACHTERGELATEN OP HAAR GEZICHT

Mijke Pelgrim (34) is docent Engels in het voortgezet onderwijs.

Foto: Henriëtte Quest

Kortingsactie: bij inlevering van deze column in de boekhandel kost *Juf in actie* € 11,- i.p.v. € 14,50. Actienr. 502-56242 geldig tot 1 februari 2013.

Sharona huilt

Mijn hemel wat komt daar binnen, denk je soms als je aan het begin van het schooljaar een nieuwe klas verwelkomt. Precies dat gevoel had ik, toen ik mijn 4havo-klas van vorig jaar ontmoette en Sharona het lokaal in kwam zeilen. Ze reageerde niet op mijn begroeting, zocht een plek achterin, zette de bontkraag van haar jas nog eens extra omhoog en keek me aan met een blik waar niets dan dood en verderf uit sprak. Ik vermoord u als u ook maar iets tegen mij durft te zeggen, zei die blik. Maar ja, ik ben nu eenmaal de juf. 'Doe je je jas uit, Sharona?', zei ik dus. Ze vermoordde me niet. De jas ging uit, maar de vuige blik bleef.

De eerste paar lessen moest ik me er wel overheen zetten, die donderwolk achterin de klas met haar binnensmondse gegrom en brutale opmerkingen. Maar na een week of twee zag en hoorde ik het al niet eens meer. Gelukkig verraste Sharona me ook in positieve zin. Haar huiswerk was altijd af en ze haalde zelden onvoldoendes. Een keer liep ik bij haar langs en maakte een grapje. Daarop lachte ze zowaar. Ach, er zit dus toch een mens in, dacht ik toen. Maar echt gezellig werd het nooit tussen haar en mij. Ik gedoogde haar en zij gedoogde mij. Zo kwamen we het jaar door zonder al te veel stennis.

Aan het begin van mijn allerlaatste les kwam mijn collega Frans naar me toe. Ze was de film *Intouchables* aan het kijken in 4havo. Mochten ze bij mij het einde zien? 'Natuurlijk,' zei ik.
We keken verder. De klas was doodstil. Tijdens de eindscene, waarin de echte Driss en Philippe samen uitkijken over een Marokkaanse vallei, zag ik al dat een paar meisjes het niet droog hielden. Ik liet de pianomuziek onder de aftiteling aanstaan en liep door het klaslokaal naar achteren om het licht weer aan te doen.
En daar zat Sharona. De tranen stroomden over haar wangen en hadden zwarte riviertjes van mascara achtergelaten op haar gezicht. 'Mevrouw, ik moet even naar de wc', mompelde ze. Ze schoof haar stoel achteruit en vluchtte naar de gang. Ik stuurde een vriendinnetje achter haar aan.

Dit jaar heb ik Sharona niet meer in de klas, maar ik zie haar nog wel eens lopen. Pas nog liep ze voor me op de trap, te schelden op die f..cking school en al die f..cking docenten. En toch zit er een mens in jou, dacht ik toen. Een gevoelig mens zelfs. Dat weet ik, want ik heb het zelf gezien.

Vereniging

In de agenda staan activiteiten van CNV Onderwijs. Bijeenkomsten worden maximaal twee keer vermeld. Aanleveren agendapunten uiterlijk 9 dagen voor verschijning via schooljournaal@cnvo.nl. Voor een uitgebreide versie van de agenda: *www.cnvo.nl/agenda.*

VROUWEN

Woensdag 13 februari, 15.45 uur, Utrecht, NDC Den Hommel. Feestelijke 25ste vrouwennetwerkbijeenkomst. Thema: *Kwaliteit, door jouw talent!,* door Joany Krijt, bestuurder bij CNV Onderwijs. Workshops: *Lichaamstaal, Hoe schrijf je een column, De kwaliteit van de leraar en Vitaal in balans?* Info/aanmelden: Annelies Landzaat, alandzaat@kpnplanet.nl.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Donderdag 14 februari, 16.15 uur (+ brood/soep), themabijeenkomst Sectorraad VO, Fons Vitae Lyceum, Amsterdam. Thema: *Excellente leerlingen & excellente leraren.* Gastsprekers: Anita Wuestman (ECHA) en Janny Dammingh (CNV Onderwijs Academie). Info/aanmelden (uiterlijk 11 februari): voortgezetonderwijs@cnvo.nl o.v.v. 'bijeenkomst Amsterdam'.

JONG

Woensdag 20 februari, 16.30–20 uur (inloop 16 uur), netwerkbijeenkomst CNV Jong, Theaterhotel De Oranjerie, Kloosterwandplein 12-16, Roermond. Thema: *De kracht in leerkracht.* Workshops: *In je recht als leerkracht!*, door Melanie de Zeeuw, consulent starters en studenten CNV Onderwijs, *Van werkdruk naar werkplezier*, door Angela Kouwenhoven, bestuur CNV Jong. Niet-leden welkom, toegang gratis. Info/aanmelden (tot 14 februari) jongeren@cnvo.nl

NETWERK LIMBURG

Donderdag 28 februari 16.30-20.15 uur (+maaltijd), regiobijeenkomst, zmlk-school, St. Janbaptist, Heistraat 78, Kerkrade, Workshops: *Omgaan met kindermishandeling*, door Friso van der Wal, No Kidding; *Zo zit dat met uw pensioen*, door Fred Lardinois, ABP; *Wat gebeurt er in het brein van kinderen?*, door Nathalie Berger, BMC; *Cyberpesten en chatten*, door Lei Seuren. Er is ruimte voor rechtspositionele vragen. Info\aanmelden: netwerklimburg@cnvo.nl (o.v.v.: Kerkrade, naam, onderwijssoort en workshopnummer(s))

GEPENSIONEERDEN

Rayon IJssel-Vecht/Flevoland

Dinsdag 12 maart, 14 uur, ledenvergadering/bijeenkomst, kerkelijk centrum De Overkant, Kerkplein 22, Dalfsen. Algemeen gedeelte, huldiging jubilarissen, lezing/diapresentatie: *De waarde van de aarde*, door Martine Vonk. Info/aanmelden: Bas van Drongelen (0321) 31 24 55 of drogeleijn@solcon.nl.

THEMADAG IDENTITEIT

Politieke en Maatschappelijke vorming is op 30 januari in Utrecht het onderwerp op de jaarlijkse themadag van CNV Onderwijs rond identiteit. Anne Bert Dijkstra, bijzonder hoogleraar Toezicht & Socialisatie, scholen en onderwijsbestel, verzorgt een inleiding over het internationaal vergelijkend onderzoek waarin Nederlandse scholieren een zeer lage score op burgerschapskenmerken haalden. Moet dit beter en kan het ook beter? In een forum gaan Dijkstra, Jaap Smit (voorzitter CNV) en Helen J. van den Berg, de nieuwe voorzitter van CNV Onderwijs, met u in gesprek. Oud-docent en schoolleider Kars Veling, directeur van het Huis van de Democratie, sluit de dag af met zijn visie op burgerschap en politieke en maatschappelijke vorming. Geïnteresseerden kunnen deelnemen aan workshops als: Debat in de klas, Maatschappelijke stage en Burgerschap in het schoolplan. Deelname kost € 75,- voor leden, € 150,- voor niet-leden en is gratis voor voltijdstudenten. Aanmelden via *www.cnvo.nl/maatschapjij*

Paascongres: het andere verhaal

Hoe bijzonder onderwijs tegenwicht biedt aan economisering

De school staat onder druk. De overheid vraagt steeds efficiëntere en hogere leeropbrengsten. Scholen voelen zich hierdoor gedwongen te focussen op rendement: toetscijfers en slagingspercentages. De nadruk op effectiviteit en leerprestaties dreigt zo de vormende waarde van onderwijs te verdrukken.

Prestatie én bezieling, effectiviteit én humaniteit zijn twee kanten van dezelfde onderwijsmedaille. Alleen een goede balans tussen beide kanten doet recht aan de werkelijke 'leeropbrengsten' van de school.

Op het Paascongres vragen wij ons af: Welk antwoord hebben schoolleiders en docenten op de economisering van het onderwijs? Welk andere verhaal vertellen zij elkaar en hun leerlingen? Uit welke bronnen putten zij om geïnspireerd en gemotiveerd te blijven voor dat verhaal?

Datum: Donderdag 21 maart (9.30-16.30 uur)

Locatie: Leerhotel Het Klooster, Amersfoort

Doelgroep: Schoolleiding en docenten voortgezet onderwijs

Programma: Inspirerende sprekers, praktische workshops, viering en ontmoeting

Organisatie: CNV Onderwijs, Besturenraad, VKO, KVSC, AOb/St. Bonaventura, CVHO en VDLG

Kosten: € 150,- p.p. (€ 125,- bij 2 personen, € 100,- bij 3 personen van een organisatie)

Informatie en aanmelden:
www.cnvo.nl/agenda > 21 maart

BERICHTEN

Beter lezen, beter leren

Om kennis in zich op te nemen, moeten leerlingen wel goed kunnen lezen. De dagelijkse praktijk van scholen in voortgezet onderwijs en mbo wijst uit dat lang niet alle leerlingen met begrip kunnen lezen. Hans Puper en Judith Richters schreven het boek *Beter lezen, beter leren* en laten zien hoe iedere (vak)docent bij kan dragen aan het verbeteren van de leesvaardigheid van leerlingen. Het is te bestellen voor €28,90 via *www.cps.nl/uitgeverij*. (ISBN 9789065086525)

Keuzegids mbo-studies

Keuzegids mbo-studies is de enige onafhankelijke gids die scholen en opleidingen in het beroepsonderwijs per vakgebied beschrijft, vergelijkt en beoordeelt. Er is veel aan de hand in het mbo. Roc's wankelen of worden opgesplitst in kleinere eenheden. Voor scholieren en keuzebegeleiders maken de vele honderden opleidingsnamen het erg moeilijk om een goede keuze te maken. In dit doolhof biedt de keuzegids een overzicht met beschrijving van opleidingen. De gids is als boek en online te bestellen via *www.keuzegids.org/webwinkel*.

Haagse tweedegraads leraren leren door

De inschrijving is gestart voor tweedegraads leraren uit de Haagse regio, die hun deskundigheid willen vergroten door modules op masterniveau te volgen aan de Hogeschool Utrecht. Middelbare scholen in de regio Den Haag dagen met het modulaire traject *Tweedegraads PLUS* hun eigen tweedegraads leraren uit zich verder te bekwamen in hun vak. Donderdag 7 februari vindt 's middags een informatiebijeenkomst plaats op Lyceum Ypenburg in Den Haag. Meer informatie: *www.derodeloper.nu*.

Congres systematisch werken

Ervaar je wel eens dat het werken op school veel energie kost of dat er iets niet lekker gaat? En weet je niet hoe je daar mee om kunt gaan? Het congres *Systematisch werken op school* geeft een systematische kijk die tot wonderlijke en ook bruikbare ontdekkingen leiden. Wil je weten hoe je meer grip kunt krijgen op de organisatie waarin je werkt? Ga dan op woensdag 27 februari naar de Marcuskerk in Utrecht voor dit congres. Meer informatie: *www.congres-content.nl.*

Nieuwe aanpak voor schijfvaardigheid

In lessen schrijfvaardigheid op de basisschool is er te weinig aandacht voor de schrijfprocessen van de leerlingen en de communicatieve functie van teksten. Leerkrachten kijken vooral naar de oppervlakkige kenmerken van de tekst. Mariëtte Hoogeveen concludeerde dit uit een experimentele studie waaruit zij ook vaststelde dat haar aanpak *Leerlingcommentaar met aanvullende instructie in specifieke genrekennis* leidt tot betere schrijfprestaties. Leerlingen die volgens deze aanpak les krijgen, schrijven betere teksten dan de leerlingen in de controlegroepen. Meer informatie kan opgevraagd worden bij Juliëtte Fhij van de Universiteit Twente, via *j.fhij@utwente.nl*.

Een inlog voor digitaal lesmateriaal

Schoolleveranciers en uitgeverijen in het primair onderwijs maken vanaf 1 augustus het gebruik van educatieve webapplicaties erg eenvoudig voor basisscholen. Leerkrachten en leerlingen hoeven nog maar één keer in te loggen om snel en simpel toegang te krijgen tot hun sofware-applicaties. Meer informatie: *www.basispoort.nl.*

Ouders betrekken bij lesgeven

Scholen schakelen ouders te weinig in bij taal- en rekenonderwijs, blijkt uit het eindrapport van Regioplan over de manier waarop scholen inspelen op de eisen van deze vakken. Als de school ouders meer wil betrekken bij het ondersteunen van taal- en rekenvaardigheden van kinderen, heeft de Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs (LOBO) een kosteloos aanbod voor scholen met het project *Ouderbetrokkenheid bij taal en rekenen*. Meer informatie: *www.lobo.nl*.

Chemie met je klas

Stichting C3 maakt het leerkrachten en docenten makkelijk om in de klas aandacht te besteden aan wetenschap en techniek. De databas *www.onderwijsmiddelen.C3.nl* is een gebruiksvriendelijke site boordevol proefjes, lesideeën en andere informatie. Leerkrachten en docenten, maar ook ouders en chemici kunnen deze site inzetten om kinderen én jongeren te laten kennismaken met chemie.

Bezig voor de Bond

Foto: Ilse Mulder

Naam:
Luuk Joosten

Leeftijd:
44 jaar

Beroep:
Docent in dier- en veehouderij vmbo en mbo

Vrijwilligerswerk:
Lid Sectorraad Mbo en voorzitter Stuurgroep Agrarisch Onderwijs

Motivatie:
De grootste drijfveer voor mij is de belangenbehartiging van de leden. Ik ben altijd in het arbeidsrecht geïnteresseerd geweest. Zelf ben ik ook niet de persoon om op één plek te zitten. Nu ontmoet ik meer mensen en als ik hen kan helpen, maakt het dit werk nog eens extra leuk.

Wil je ook actief lid worden? Stuur dan een mail naar *kaderservice@cnvo.nl.*

Mogen scholen ingrijpen in een slechte thuissituatie?

Een 16-jarig Marokkaans meisje is begin dit jaar door haar moeder doodgestoken in hun woning in IJsselstein. Verschillende media meldden daarop dat er altijd bonje was in huis. Had de school kunnen ingrijpen in deze thuissituatie?

Leerlingbegeleiders zijn de aangewezen personen voor de opvang van leerlingen met problemen. Als er iets aan de hand is, kunnen zij bij hen terecht. *Schooljournaal* legt een aantal slechte thuissituaties voor aan de leerlingbegeleiders van Scholengemeenschap Dalton in Voorburg: Herman van der Kouwe, Bert Pley en Mauricio Robles. Zij vertellen wat zij in zo'n geval zouden doen. Wanneer, of en hoe een school mag ingrijpen in een thuissituatie hangt volledig af van het verhaal erachter, vertelt Van der Kouwe. 'Wij mogen dat niet zelf zomaar doen. Als het toch moet, hebben wij daar verschillende manieren voor. Wij kunnen het bijvoorbeeld melden bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).' Tijdens deze uitleg rinkelt er een telefoon. Van der Kouwe verontschuldigt zich, ze moeten wel bereikbaar blijven. 'Dat is het allerbelangrijkste. Je moet altijd laagdrempelig zijn. Iedereen moet bij je aan kunnen kloppen als er iets mis is.'

SLECHTE BAND

Een leerling heeft thuis veel ruzie en kan het niet goed vinden met zijn ouders. Op school merken jullie dat hij veel is afgeleid en van vrienden horen jullie dat hij het thuis slecht heeft.

Van der Kouwe: 'Dan ga je eerst kijken of je meer te weten kan komen over zijn huidige thuissituatie. Wij zouden bij Bureau Jeugdzorg nagaan of het gezin bij hen bekend is. Als er sprake is van mogelijk geweld of bedreiging, dan ga je na of de politie het adres kent. Je moet weten wat er aan de hand is en hoe het gezin in elkaar zit. Pas dan kun je volgende stappen ondernemen. Wij houden contact met de verschillende hulpdiensten. Het is niet de bedoeling dat wij langs elkaar heen gaan werken, want dan worden er stomme dingen gedaan.'

Pley: 'Je kunt ook vrienden benaderen die dichtbij de betreffende leerling staan. Zij weten vaak meer. Je probeert dan een analyse te maken van het probleem.'

ZWANGER

Een meisje schijnt zwanger te zijn, wil een abortus plegen maar haar ouders mogen dit niet weten. Zij heeft jullie wel ingelicht.

Pley: 'Wij kijken uiteraard wat de mogelijkheden zijn

om dit meisje te helpen. Allereerst gaan wij na of de leerling de waarheid spreekt. Ik heb namelijk een leerling gehad die zei dat ze zwanger was en uiteindelijk bleek dit een schreeuw om aandacht. Als zij toch een kind verwacht, proberen wij het meisje zover te krijgen dat zij dit toch thuis gaat vertellen. De tijd kan dringen als zij de baby weg wil laten halen, want wij mogen niets doen zonder de toestemming van haar ouders.'

Een leerling komt bont en blauw op school. Via andere leerlingen horen jullie dat hij geslagen wordt. De leerling blijft dit ontkennen.

Van der Kouwe: 'Als de leerling het blijft ontkennen en hij toch met blauwe plekken op school blijft komen, melden wij dit bij het AMK. Die gaan onderzoeken hoe het zit en nemen contact op met de huisarts. Ook moet nagegaan worden of de leerling broertjes of zusjes heeft die ook met dezelfde verwondingen op school komen. Daar kan Bureau Jeugdzorg achteraan gaan.'

Pley: 'Als wij de leerling over hebben gedragen aan andere hulpverleners proberen wij nog zoveel mogelijk in contact met ze te blijven. Wij willen weten hoe het met de leerling gaat en hoe wij met hem om moeten gaan als hij terugkomt op school. Als het kind in de hulpverlening belandt, krijgen wij weinig tot geen informatie over de leerling. Hier lopen wij vaak tegenaan en dat is jammer.'

Illustratie: Maartje de Sonnaville

GEVANGENIS

De derde leerlingbegeleider, Mauricio Robles, voegt zich later bij het gesprek. 'Sorry, ik was nog even bezig met een leerling die hulp nodig had', verontschuldigt hij zich. Er wordt nogmaals benadrukt dat de leerlingen altijd om hulp moeten kunnen vragen aan de leerlingbegeleiders.

Een leerling komt in aanraking met verkeerde vrienden en jullie zien dat hij achteruit gaat.

Van der Kouwe: 'Nou Mauricio, je komt op het goede moment. Jij hebt een leerling gehad die in de gevangenis heeft gezeten.'

Robles: 'Een leerling in mijn vorige mentorklas was opgepakt en moest de gevangenis in. Ik ben naar hem toegegaan om hem te helpen met zijn schoolwerk. Hij moest niet achter gaan lopen voor het geval hij weer terug zou komen op school.'

Van der Kouwe: 'Je geeft hem het gevoel dat wij hem niet laten vallen. Dat is erg belangrijk.'

Robles: 'Dat was ook zeker de bedoeling. Zijn moeder was namelijk bang dat hij niet meer naar school mocht. Gelukkig was deze jongen heel schuldbewust. Hij wist dat hij fout zat en heeft toen hij weer terug kwam, verteld dat het echt niet stoer is om vast te zitten. Iets wat bij jongens op die leeftijd nog best lastig kan zijn. Hij vertelde zijn klasgenoten dat het waardeloos is om niet zelf te kunnen bepalen wanneer de deur van je kamer open mag.'

MOEILIJKE GEZINNEN

Een school kan nooit direct ingrijpen in een thuissituatie. Het ligt per situatie anders hoe te handelen en welke hulpverleners er moeten worden ingeschakeld. 'Er is geen standaard oplossing', zegt Pley. 'Ook moeilijke gezinnen zijn vaak blij met de zorg die je met ze deelt over hun kind', weet Van der Kouwe. 'Je moet goed oppassen dat je niet te kritisch bent over de ouders, maar ze ondersteunt. Als je ze veroordeelt ben je ze kwijt en je moet ze juist bij je houden.'

Josine Putter

Je belastingaangifte zelf doen?

Doe dit samen met het CNV, dat is wel zo gemakkelijk!

- → Deskundige invullers
- → Direct weten waar je aan toe bent
- → Aangifte direct naar de Belastingdienst
- → Bij jou in de buurt

Maak je afspraak via ***www.cnv.nl/belastingservice*** of bel dan met
CNV Belastingservice (030) 751 10 50

cnv

DE KORTSTE WEG NAAR NIEUWE COLLEGA'S

Heeft u een vacature voor uw school? Plaats deze dan in *Schooljournaal*, want daarmee bereikt u uw toekomstige collega's zeker!

De voordelen op een rij

- Direct en gericht contact met een grote, geïnteresseerde doelgroep.
- Plaatsing in *Schooljournaal* = gratis doorplaatsing op *www.cnvo.nl/vacatures*
- Aantrekkelijke plaatsingstarieven vergeleken met andere media
- Voor dinsdag 12 uur aanleveren betekent zaterdag in het blad
- Voor € 40,- wordt uw vacature doorgeplaatst in *Direct*, het vakblad voor schoolleiders

Informatie en opgave
Kijk op *www.cnvo.nl/adverteren* voor verschijningsdata, formaten en tarieven.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Jenny Duindam, j.duindam@bureauvanvliet.com of (023) 571 47 45

DIT LEZENDE, VINDT U HET DAN GEEN TIJD WORDEN DAT U DE PRIJZEN EENS VERGELIJKT?

oplage: **55.000**
adverteren vanaf
€ 106,-

Verschijningsschema
SCHOOLJOURNAAL 2013

nr. 3	9 februari
nr. 4	23 februari
nr. 5	9 maart
nr. 6	23 maart
nr. 7	6 april
nr. 8	20 april
nr. 9	11 mei

De personeelsadvertenties worden verwerkt door Bureau Van Vliet BV.
Advertenties opgeven bij Jenny Duindam of Sharon de Vries, e-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort. Tel.: (023) 571 47 45, fax: (023) 571 76 80.

www.cnvo.nl/adverteren

CPOV is een stichting met 12 basisscholen, 1 school voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor SO/VSO onder haar beheer met ruim 3900 leerlingen en 425 personeelsleden. CPOV is volop in beweging en is daarbij gericht op de ontwikkeling van de kinderen en personeelsleden. Voor meer info zie onze website onder 'CPOV Koersplan'.

In verband met het vertrek van de huidige directeur (FPU) is het bestuur voor haar school CBS Het Baken met ingang van 1 augustus 2013 (of zoveel eerder als mogelijk) op zoek naar

Het Baken
Christelijke basisschool

een nieuwe kapitein
(wtf 1,0000)

Ben jij degene die:
- een Protestants-Christelijke levensovertuiging heeft en bewust meeleeft met een kerkelijke gemeenschap;
- een duidelijke visie heeft op opbrengstgericht werken, passend onderwijs en kun je dit vertalen naar concrete doelen en activiteiten;
- inspirerend en daadkrachtig is en empathisch leiderschap uitstraalt;
- mensen weet te verbinden;
- ruime ervaring heeft in een leidinggevende functie binnen het basisonderwijs;
- de opleiding tot schoolleider heeft afgerond.

Dan ben jij wellicht de man of vrouw die met ons Het Baken op koers gaat houden!

Het Baken is een school:
- met 25 groepen, verdeeld over twee locaties en ruim 50 enthousiaste leerkrachten met hart voor het kind;
- waar we binnen het leerstofjaarklassensysteem differentiëren om zo goed mogelijk aan te sluiten bij de onderwijsbehoefte van het kind;
- waar het onderwijs tegemoet komt aan de basisbehoeften van kinderen: relatie, competentie en autonomie (zie schoolgids);
- waar opbrengstgericht werken in de komende jaren een speerpunt is;
- waar veel aandacht is voor opleiden in de school (onder andere A-selectschool met CHE);
- waar we het schoolklimaat willen optimaliseren met behulp van de Kanjertraining;
- waar meerdere collega's zich hebben gespecialiseerd op verschillende gebieden zoals: dyslexie, dyscalculie, hoogbegaafdheid, ICO, techniek, coaching.

Informatie over de school wordt graag verstrekt door mevrouw Jeannette van Rossum, lid van het managementteam, tel. 0318-515613 (school). Zie ook: www.bakenveenendaal.nl.
Nadere informatie kan verkregen worden bij de heer Geurt Morren, algemeen directeur, tel. 0318-519076 of 06-53451902. Voor algemene vragen over de procedure kunt u tijdens kantooruren contact opnemen met mevrouw Karen Birdja, manager HRM/wnd. algemeen directeur, 0318-519076 of 06-53395057.

Een motivatiebrief met CV kunt u **vóór 16 februari** a.s. sturen aan het bestuur van de stichting CPOV eo, bij voorkeur per e-mail naar solliciteer@cpov.nl of p.a. Landjuweel 16-5, 3905 PG Veenendaal. Een assessment maakt deel uit van het selectieproces. Meer vacature informatie, alsmede het tijdpad, is beschikbaar op onze website.

De sollicitatiecode Primair Onderwijs is van toepassing.
Acquisitie nav deze advertentie wordt niet op prijs gesteld.

Ref.nr.2013025+

Ook uw vacature plaatsen in Schooljournaal?

Neem contact op met Bureau Van Vliet.

Tel : 023 - 571 47 45
Mail : zandvoort@bureauvanvliet.com

VAN VLIET BUREAU VOOR MEDIA-ADVIES www.bureauvanvliet.com

Kanjer trainingen

Voor vertrouwen, veiligheid, rust en wederzijds respect

- **Preventief en curatief**
- **Opleiding voor individuele leerkrachten en teams**

Leerlingen verwachten een schoolomgeving waar ze tot hun recht komen en kunnen leren. Ouders en leerkrachten verlangen een school die goede leerresultaten weet te behalen en de veiligheid van kinderen weet te waarborgen.

Meer weten?
Telefoon: (036) 548 94 05
Fax: (036) 532 69 66
E-mail: info@kanjertraining.nl

www.kanjertraining.nl

KLEINE ADVERTENTIES

Reizen:

Vijftiendaagse vaarvakanties. Gepensioneerde schippers en leerkrachten opgelet. Voorjaarsreis: Vertrek uit Arnhem op 23 maart om via Duitse kanalen en rivieren naar Groningen te varen. Nog twee hutten vrij op mps Zwaantje. Nieuw Varend naar Parijs, via Antwerpen, Brussel en Canal du Nord. Vertrek: 16 mei uit Schiedam. Kijk op: *www.jaapboersema-maritiem.nl.* Mail: jaap.boersema@planet.nl. of bel: (030) 609 03 86

Reizen:

U kunt in de zomer met Limpopo Reizen op reis naar Swaziland en het noorden van Zuid-Afrika. Ontspan en geniet tijdens wandel- en safari tochten op hoogvlaktes, savannen en in wildparken. U reist in kleine groepen van 6-8 personen en logeert in eenvoudige, aangename lodges. Kijk op *www.limpoporeizen.nl* voor meer informatie of bel (0570) 52 44 45.

Woningruil (voor vakantie):

Gezin (4 pers.) uit Eindhoven biedt aan: woonhuis in centrum met grote, fijne tuin, 4 slaapkamers (2-2-1-1), ter ruiling voor drie weken in de vakantieperiode (1 juli–10 augustus), bij voorkeur met huis vlak bij zee of meer, bij voorkeur Zeeland of Friesland/Groningen. Buitenland mag ook. Van alle gemakken voorzien, gunstig gelegen voor fiets- en dagtrips, (kinder-) fietsen aanwezig. Geen huisdieren. Info: (06) 28 77 87 75 of email: franskalf@hotmail.com

Leden van CNV Onderwijs kunnen een kleine annonce plaatsen, die voor een bedrag (€ 25,-) wordt gepubliceerd. Het aanbieden van huizen, auto's, boten en commerciële activiteiten hoort in deze advertenties niet thuis, evenmin als het werven of aanbieden van personeel. Uw korte advertentietekst (max. 55 woorden) kunt u toesturen aan de reda

ADRES EN TELEFOONNUMMERS CNV ONDERWIJS

ADRES CNV ONDERWIJS

Tiberdreef 4, 3561 GG Utrecht
Postbus 2510, 3500 GM Utrecht
info@cnvo.nl, *www.cnvo.nl*

TELEFOONNUMMERS EN E-MAILADRESSEN

- **CNV Onderwijs** (algemeen nummer)
  (030) 751 10 03
- **CNV Schoolleiders**
  (030) 751 10 04, info@cnvs.nl
- **CNV Onderwijs MR/OR-advies**
  MR-Partners en OR-Partners kunnen met vragen terecht bij hun vaste contactpersoon. Neem voor informatie over MR-Partnerschap en OR-Partnerschap contact op met (030) 751 17 85.
- **CNV Onderwijs Starters&Studentenlijn**
  (030) 751 10 06, startersenstudenten@cnvo.nl
- **CNV Onderwijs Academie**
  (030) 751 17 47, scholing@cnvo.nl
- **CNV Onderwijs Ledenadministratie**
  ledenadministratie@cnvo.nl
  (030) 751 10 03
- **CNV Onderwijs Individuele Belangenbehartiging**
  belangenbehartiging@cnvo.nl
  (030) 751 10 03

LEDENVOORDEEL

Leden van CNV Onderwijs kunnen profiteren van lagere premies en kortingen door collectieve contracten met verzekeringsmaatschappijen en andere organisaties (zie voor meer informatie: *www.cnvo.nl*):

- **Dennenheuvel**
  tel.: (035) 646 04 64
- **FBTO Achmea schade**
  tel.: (058) 234 58 85, coll. nr. T16
- **OHRA-zorg en schade**
  tel.: (026) 400 40 40, coll. nr. 3725
- **Zorgverzekeraar VGZ**
  tel.: (0900) 07 50, coll. nr. 5008500

PERSONEELSADVERTENTIES

Bureau Van Vliet BV verzorgt de personeelsadvertenties voor *Schooljournaal*. Advertenties opgeven bij Jenny Duindam of Sharon de Vries, e-mail: zandvoort@bureauvanvliet.com, Postbus 20, 2040 AA Zandvoort. Tel.: (023) 571 47 45, fax: (023) 571 76 80. Personeelsadvertenties kunnen worden opgegeven tot uiterlijk dinsdag 14.30 uur (gegarandeerde plaatsing wanneer gemeld maandag voor 16.30 uur). Prijzen vanaf € 106,– excl. BTW.

BESTUUR

Voor vragen over de vereniging of de nieuwe verenigingsstructuur: Cees Kuiper, algemeen secretaris CNV Onderwijs, tel.: (030) 751 17 10, e-mail: abagci@cnvo.nl

SOCIAAL FONDS CNV ONDERWIJS

Voor hulp en ondersteuning aan leden en hun gezinnen met financiële problemen: secretaris-penningmeester H.M. Holslag, Hinkelenoord 6, 4617 NC Bergen op Zoom. tel.: (0164) 24 90 38, fax: (0164) 24 90 23, e-mail: sociaalfondscnvonderwijsbond@gmail.com
B.g.g. voor dringende zaken (0412) 64 05 50

CNV

CNV Onderwijs is aangesloten bij het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV). Voor vragen over belastinghulp, rechtshulp, cursussen, regionale CNV-activiteiten, CNV Internationaal. tel.: (030) 751 10 01, e-mail: cnvinfo@cnv.nl. Voor 65-plus kan contact worden opgenomen via tel.: (030) 751 10 02 of e-mail: cnv65plus@cnv.nl.

SECTORRADEN

PRIMAIR ONDERWIJS
Mevr. M. van der Kooij
(058) 289 31 19
primaironderwijs@cnvo.nl

VOORTGEZET ONDERWIJS
Mevr. C.D.H.E. Keuten-Van Spijk
(0492) 38 12 00
voortgezetonderwijs@cnvo.nl

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS
Dhr. T.P.E. Opgenoord
(046) 449 34 21
middelbaarberoepsonderwijs@cnvo.nl

HOGER ONDERWIJS
Dhr. M. Haanstra
(0513) 41 91 98
hogeronderwijs@cnvo.nl

ONDERWIJSDIENSTVERLENING
Dhr. F.J.H.M. Bulthuis
(0541) 53 49 34
onderwijsdienstverlening@cnvo.nl

GEPENSIONEERDEN
Leo van der Meer
(0545) 84 00 65
gepensioneerden@cnvo.nl

STUURGROEPEN

CNV SCHOOLLEIDERS
Dhr. R.J. Bovee
(020) 647 68 43
schoolleiders@cnvo.nl

ONDERWIJSONDERSTEUNERS
Dhr. J.M. van den Groenendal
(06) 29 08 94 11
onderwijsondersteuners@cnvo.nl

PASSEND ONDERWIJS
Dhr. F.J.H.M. Bulthuis
(0541) 53 49 34
passendonderwijs@cnvo.nl

AGRARISCH ONDERWIJS
Dhr. J.H.A.M. Damhuis
(06) 29 22 90 91
agrarischonderwijs@cnvo.nl

VROUWEN
Mevr. M. Janssen-Stol
(010) 420 50 51
vrouwen@cnvo.nl

JONG
Mevr. A. Kouwenhoven
(078) 612 12 12
jongeren@cnvo.nl

ANDERS ACTIEVEN
Dhr. A.J.H Jagersma
(0514) 59 21 35
andersactieven@cnvo.nl

DÁÁG NULLIJN,

HALLO WAARDERING!

Onderwijs

TEKEN DE PETITIE TEGEN DE NULLIJN OP
WWW.JESTAATNIETINJE1TJE.NL